

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De wet van 9 Februari 1953 betreffende het houden van een tweede register van de aandelen en obligatiën op naam

1. Ingevolge de artikelen 42 en 43 van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen dient iedere naamloze vennootschap ten zetel een register te houden van de aandelen op naam; de eigendom van het aandeel op naam wordt door een inschrijving in dit register bewezen.

De overdracht der titels geschiedt door een verklaring van overdracht, ingeschreven in voormeld register, gedag- en genaamtekend door de overdrager en de overnemer of door hun gevolmachtigden.

Gelijkaardige beginselen zijn toepasselijk op de obligatiën op naam. (Zie artikel 89).

Deze bepalingen werden aangevuld door een wet van 9 Februari 1953 betreffende het houden van een tweede register van de aandelen en obligatiën op naam. De tijdens twee oorlogen, opgedane ervaringen brachten de Belgische Regering er toe naar middelen te zoeken om de moeilijkheden, gesproten uit de door de vijandelijkheden veroorzaakte vernieling van het register te verhelpen en aan de aandeelhouders een mogelijkheid te verschaffen om hun titels op naam in geval van bezetting van het grondgebied aan de greep van de vijand te onttrekken.

I. Aandelen op naam

2. Om deze twee doeleinden te bereiken, bepaalt de wet van 9 Februari 1953 — waarvan het eerste artikel art. 43bis van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen is geworden — dat de raad van beheer mag beslissen dat het register der aandelen op naam in twee delen zal gesplitst worden, waarvan het een berust ten zetel der vennootschap en het andere buiten de zetel, in België, in de Kolonie of in het buitenland.

Wanneer aldus het college der beheerders oordeelt van deze door de wet verleende bevoegdheid gebruik te moeten maken, stelt het geen nieuw register op : het splitst het oude in twee delen. Deze opmerking is van belang omdat de niet zeer gelukkige titel van de wet, die zogezegd betreft « het houden van een tweede register van de aandelen en obligatiën op naam », tot verwarring zou kunnen aanleiding geven : op juridisch gebied wordt het bestaan van een enig register gehandhaafd, omdat het gelijktijdig bestaan van twee registers

tot ernstige moeilijkheden wat betreft de bewijskracht zou kunnen leiden : zou het tweede register als een origineel of als een afschrift dienen aangezien te worden ?

Hoewel het register der aandelen op naam, uit juridisch standpunt, steeds « één » vormt, kan het in twee delen gesplitst worden, waarvan één verplichtend ten zetel der vennootschap en het ander in een vrijelijk door de raad aangeduide plaats berust; ieder eigenaar van een titel op naam kan zijn titel, naar keuze, in het een of ander dezer delen doen inschrijven.

Een kopij van elk dezer boekdelen, regelmatig bijgehouden door middel van fotokopijen, wordt aangelegd ter plaats waar het ander deel berust. De wet bepaalt dat indien het bijhouden der kopij onmogelijk blijkt, zij bijgewerkt zal worden zodra de omstandigheden het toelaten. Aldus impliceert de wet het bestaan van vier verzamelingen : deel I, kopij van deel I, deel II en kopij van deel II.

3. De splitsing van het register heeft een fakultatief karakter.

Vermits de splitsing, gezien de nagestreefde doeleinden, een algemeen belang beoogde en daar de Regering, zonder het uitdrukkelijk te zeggen, met de mogelijkheid van een nieuwe bezetting van het grondgebied rekening hield, moest het volgend vraagstuk opgelost worden : diende het houden van een tweede register, dat verplichtend in het buitenland zou moeten berusten, niet aan alle naamloze vennootschappen opgelegd ? De Kamer van Volksvertegenwoordigers nam aanvankelijk deze stelling aan. Zij was van mening dat deze verplichting de belangen van alle aandeelhouders zou behartigen, daar waar het fakultatief regime enkel de belangen der leden van voorzichtige handelvennootschappen zou beschermen.

De Senaat plaatste zich op een ander standpunt. Hij voerde terug het fakultatief karakter van de splitsing in, uit vrees dat een verplichte maatregel een te groot aantal vennootschappen zou treffen en voor verscheidene onder hen bijzonder ingewikkelde vraagstukken van technische aard, wat de organisatie betreft, zou doen ontstaan. Deze stelling behaalde de bovenhand.

4. Tot hiertoe hebben we de algemene beginselen aangeduid: thans zullen we nagaan op welke wijze de door de regering beoogde doelen door middel van het wettelijk stelsel kunnen bereikt worden.

a) *Vernieling*. Veronderstellen we dat ofwel het deel dat zich ten zetel der vennootschap bevindt, ofwel datgene dat bij een notaris of een bank in een andere plaats berust, door een brand vernield wordt. Daar beide delen dezelfde bewijskracht hebben, zal het bijgehouden deel, dat zich op een andere plaats dan die van het onheil bevindt, op onduidelijke wijze de rechten der ingeschreven aandeelhouders doen blijken. Aldus wordt het gevaar, verbonden aan de vernieling van een deel van het register, uitgeschakeld.

b) *Mogelijkheid van overdracht van titels inzonderheid in geval van vijandelijke bezetting*.

Veronderstellen we dat de beheerraad van een vennootschap, wier maatschappelijke zetel in Brussel gevestigd is, besluit een tweede deel ergens in Congo te houden, en dat een aandeelhouder uit vrees voor een oorlog in Europa zijn titels in dit deel laat inschrijven. Bij een gebeurlijke bezetting van België kan de buiten het bezet grondgebied verblijvende vennoot op geldige wijze de aandelen verhandelen, die hij in Kongo heeft doen inschrijven. Inderdaad, alleen het in Kongo neergelegd registers kan gebruikt worden om de overdracht der er in opgenomen titels te bewerkstelligen; een overdracht, ingeschreven in het in België bewaarde deel, waar de overgedragen titels niet het voorwerp ener inschrijving hebben uitgemaakt, zou noch tegenover de vennootschap noch tegenover derden de gevolgen van een geldige overdracht hebben. Aldus worden de gevaren, voortvloeiende uit de inbeslagneming door de bezetter van titels ingeschreven in het register dat zich buiten zijn macht bevindt, afgewend.

De toepassing van de wettelijke bepaling maakt het eveneens mogelijk een ander gevaar, waarop de Raad van State gewezen heeft, af te wenden. Moest een gewapend konflikt uitbreken en alle verkeer tussen moederland en Kolonie onmogelijk worden en moesten verder de overdrager en de overnemer de overdracht der in Kongo ingeschreven titels in het in Kongo neergelegd register ondertekenen, kunnen de in bezet België verblijfhoudende erfgenamen van de overdrager de titels geen tweede maal meer verkopen. (Zelfs indien zij niet op de hoogte waren van de overdracht); deze aandelen zijn in het Kongolees deel ingeschreven en hun overdracht dient alleen en uitsluitend in dit deel vermeld te worden.

5. Eenzelfde aandeelhouder mag zijn titels op naam niet tegelijk in beide delen van het register doen inschrijven, teneinde zich aldus, wat er ook gebeure, een volledige vrijheid inzake overdracht te verschaffen. De wet verzet er zich tegen: « de houders van aandelen of effecten op naam zijn er toe gerechtigd deze te laten inschrijven in één der twee delen van het register, naar hun keuze ». Het verbod van de dubbele inschrijving sluit evenwel de mogelijkheid niet uit zich in één deel te doen inschrijven na doorhaling der inschrijving in het ander. Een andere oplossing zou aan de aandeelhouder geen degelijke bescherming bieden, zoals uit het volgend voorbeeld blijkt: de vennootschap houdt een deel van het register ten zetel en een ander in de Verenigde Staten; de in België verblijvende aandeelhouder laat zijn titels in het in Brussel bewaard deel inschrijven; uit vrees voor een invasie verlaat hij het land en vestigt zich in Amerika; hij moet onmiddellijk in staat zijn de inschrijving te bekomen in het te New York gehouden deel van het register, om niet de mogelijkheid te verliezen over zijn aandelen te beschikken in het buitenland zodra de vijand België bezet heeft.

6. Het moet geen verwondering baren dat de beheerraad, met uitsluiting van de algemene vergadering, mag beslissen tot de splitsing van het register over te gaan.

Toen de Regering in 1950 haar ontwerp indiende, verkeerde een deel der openbare opinie in de obsessie van een nieuw gewapend konflikt en zulks verklaart zonder twijfel waarom het recht tot de splitsing te besluiten en dit de plaats aan te duiden waar het tweede deel zal bewaard worden, aan de beheerraad voorbehouden werd: in een kritische periode moeten de maatregelen, welke nodig zijn om de maatschappelijke belangen te beschermen, onmiddellijk kunnen getroffen worden. Dezelfde zorg om een snelle beslissing te bekomen, leidde de wetgever er toe aan de beheerraad het recht toe te kennen op gelijk welk oogenblik de plaats waar het tweede deel van het register berust te wijzigen: « deze plaats », beslist de wetgever, « mag gewijzigd worden bij gewone beslissing van de raad van beheer ». Zo moet de vennootschap zich, vooral in tijd van oorlog, aan alle door onverwachte omstandigheden veroorzaakte toestanden kunnen aanpassen.

De toestand is echter verschillend wanneer het er op aankomt tot het stelsel van het enig register, dat minder voordelig is voor de aandeelhouders, terug te keren; daarom is het begrijpelijk dat gezien het belang der te treffen beslissing, de wet het volgende zegt: « de beslissing van de raad van beheer om het register der aandelen op naam te splitsen in twee delen kan slechts gewijzigd worden bij een beslissing van de algemene vergadering, in de vorm voorgeschreven voor de wijziging der statuten ».

7. Daar ieder aandeelhouder kennis mag nemen van beide delen van het register der aandelen op naam, alsmede van hun kopij, maakt de raad van beheer de plaats, waar het tweede deel van het register berust, bekend door een publicatie in het bijvoegsel van het Belgisch Staatsblad.

8. De wet bepaalt dat de Koning de modaliteiten van inschrijving in beide delen regelt; tot nog toe werd geen uitvoeringsbesluit genomen.

9. Hoewel de nieuwe bepalingen ingelast worden in afdeling IV der samengeordende wetten, betreffende de naamloze vennootschappen, zijn zij eveneens toepasselijk op het houden van het register der titels op naam van de vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen. Inderdaad, artikel 107 der samengeordende wetten luidt als volgt: « de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen zijn van toepassing op de vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen, behoudens de wijzigingen in deze wet voorzien ». In de wet van 9 Februari 1953 vindt men geen enkele afwijking van de regelen welke op het register der aandelen op naam toepasselijk zijn.

De wet van 9 Februari 1953 is evenwel niet van toepassing op andere vennootschappen dan de naamloze vennootschappen en de vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen.

II. Obligatiën op naam

Het register der obligatiën op naam is aan dezelfde reglementering als dit der aandelen of titels op naam onderworpen; het volstaat daarom hier de tekst van artikel 2 der wet van 9 Februari 1953, dat een artikel 89bis in de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen inlast, weer te geven:

« De Raad van beheer mag beslissen dat het register der schuldbrieven op naam zal gesplitst worden in twee delen, waarvan het een berust ten zetel der vennootschap en het ander buiten deze zetel, in België, in de

Kolonie of in het buitenland. De houders van schuldbrieven op naam zijn er toe gerechtigd deze te laten inschrijven in één der twee delen van het register, naar hun keuze.

Een kopij van elk der twee boekdelen zal aangelegd worden ter plaatse waar het ander deel berust; dit zal gebeuren door middel van fotokopieën.

Deze kopij zal regelmatig bijgehouden worden en, indien zulks mogelijk blijkt, zal zij bijgewerkt worden zodra de omstandigheden het toelaten.

Ieder houder van schuldbrieven mag kennis nemen van de beide delen van het register der schuldbrieven op naam, alsmede van hun kopij.

De raad van beheer maakt de plaats waar het tweede deel van het register berust, bekend door een bekendmaking in het bijvoegsel van het Belgisch Staatsblad. Deze plaats mag gewijzigd worden bij gewone beslissing van de raad van beheer.

De beslissing van de raad van beheer om het register der schuldbrieven op naam te splitsen in twee delen kan slechts gewijzigd worden bij een beslissing van de de algemene vergadering, in de vorm voorgeschreven voor de wijziging der statuten.

De Koning regelt de modaliteiten van inschrijving in beide delen ».

Prof. L. FREDERICQ.

ENKELE BESCHOUWINGEN BIJ EEN VONNIS EN EEN DESKUNDIG VERSLAG

Bij een vonnis in dato 24 - 4 - 52 van de tweede kamer bis, van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen, werden wij als deskundige benoemd, in een zaak, die enkele zeer eigene aspecten vertoonde, waarop wij de aandacht zouden willen vestigen van een bredere kring.

Uit het vonnis lichten wij volgende paragrafen :

« Overwegende dat derde aanlegster als krankzinnige bestempeld werd, zo door de familieraad voor de Heer Vrederechter te L. op ... gehouden, als door haar oom in het verzoekschrift tot benoeming van een voorlopige bewindvoerder in dato ... tot de Rechtbank van Eersten Aanleg te M. gericht; dat zij als dusdanig, na het overlijden van haar vader in het St N. Gesticht, psychiatrische afdeling, te D. opgenomen werd en nadien van een voorlopige bewindvoerder voorzien;

» Overwegend dat het moeilijk kan aanvaard worden dat een persoon, die volledig van haar verstandelijke vermogens beroofd is, een bewuste genegenheid zou gekoesterd hebben voor haar vader en een zwaar leed zou gekend hebben bij diens overlijden, waarvan zij noch sentimenteel noch rationeel de draagwijdte en de gevolgen kon beseffen; dat derhalve nader dient onderzocht te worden in welke mate derde aanlegster het bewustzijn van moreel leed hebben kon en daar dit in de huidige stand van het geding, niet met nauwkeurigheid bepaald wordt, het noodzakelijk voorkomt hieronder bepaalde onderzoeksmaatregelen desomtrent te bevelen, alvorens recht te doen op de vordering van derde aanlegster gegrond op morele schade;

» Overwegend, dat, wat de geëiste materiële schadevergoeding betreft, derde aanlegster, na het overlijden van haar vader, welke steeds voor haar zorg gedragen had en ze bij zich hield, in het Gesticht te D. geplaatst werd; dat vanaf de dood van vader V. geen naastbestaande meer wettelijk gehouden was om haar te onderhouden en vermits zij onvermogen was, het Gemeenzaam Fonds de kosten van haar onderhoud op zich moest nemen en nam; dat, moest zij een vergoeding ontvangen voor de dood van haar vader deze door het Gesticht te D. zou mogen en moeten aangesproken worden om haar onderhoudskosten in het Gesticht te betalen of minstens in zekere mate te delgen; dat de voorlopige bewindvoerder van derde aanlegster derhalve noch belang noch rechten kan invoeren om een deel der onderhoudsverplichting van de overleden vader te doen herleven; (Zie nota 1).

» Overwegende ...

» Overwegende, dat het enige, wat deze bewindvoerder zou kunnen vragen, de zedelijke schade is, die derde aanlegster ondergaat omdat zij niet meer thuis verzorgd wordt, doch wel in een gesticht; dat hier zich an-

dermaal de vraag stelt of dit wel een schade uitmaakt voor een persoon, wiens verstandelijke vermogens derwijze ontredderd zijn, dat zij zich geen bewuste rekenschap kan geven van die veranderde levenswandel en het nogmaals gepast voorkomt de graad van het nog aanwezig zijnde bewustzijn nader toe te lichten, ten einde in die mate een gebeurlijke zedelijke vergoeding toe te kennen;

Om deze Redenen :

.....

» wijst derde aanlegster af van haar vorige eis tot vergoeding voor materiële schade en, alvorens verder recht te doen nopens hare vordering tot herstel van morele schade, beveelt aan de partijen zich ... akkoord te stellen nopens de aanduiding van een deskundige ... ten einde, in een beredeneerd en met redenen omkleed verslag ... V. C. geboren ... te onderzoeken, de aard en de graad van haar geestesziekte te bepalen, en te zeggen of zij zich rekenschap heeft kunnen geven en gebeurlijk in welke mate, van het plots overlijden van haar vader op ... en van de omstandigheden ervan en of zij dientengevolge een moreel leed heeft kunnen ondergaan; of zij zich rekenschap heeft kunnen geven en in welke mate van de verandering in haar levenswandel, ontstaan door haar opnemering in een gesticht, wijl zij voorheen door haar vader tenhuize verzorgd werd: verder te antwoorden op alle nuttige vragen door de partijen te stellen; »

* * *

Het geestesonderzoek welke wij deden twee jaar na het overlijden van haar vader, wees uit dat deze jonge vrouw, het typische beeld vertoonde der schizofrenie.

Voor ons onderwerp is daarbij van belang te onderlijnen :

« dat zij weet dat vader gekwetst werd, maar dat zij niet te overtuigen is van zijn dood; zij zag hem nog voor enkele dagen, zegt zij.

Als zij familiebezoek krijgt vraagt zij wel om méde te gaan, dit impliceert niet dat zij zich in de inrichting ongelukkig acht, dit lijkt meer een automatisch gezegde dat zij uit vroegere tijden behouden heeft.

De schizophrene onsamenhangendheid tussen waarnemen, denken en voelen is trouwens zo groot, dat zij tot geen coherente uitdrukking kan komen van haar persoonlijke belevenissen ».

Zodat wij kwamen tot het volgende antwoord op de gestelde vragen :

« a. Zij werd als krankzinnig opgenomen in D. de ... (ongeveer een maand na het overlijden van vader) ... en is lijdend aan schizofrenie.

b. Zij heeft zich geen rekenschap kunnen geven van het plotse overlijden van haar vader op... en van de omstandigheden er van en heeft ten gevolge daarvan geen leed kunnen ondergaan.

c. Zij heeft zich subjectief enkel heel onvolledig rekenschap kunnen geven van de verandering in haar levenswandel ontstaan door haar opname in het gesticht, wijl zij voordien door haar vader ten huize verzorgd werd ».

Wij stelden en beantwoordden zelf volgende vragen :

« a. Is door het afsterven van de vader haar ziekte verergerd? Rechtstreeks is door het afsterven van haar vader de ziekte niet verergerd. Onrechtstreeks zijn door het afsterven de levensomstandigheden waarin zij min of meer aangepast bleef voortleven, zo veranderd, dat hoewel de ziekte voor zichzelf evolueert, afgezien van de uitwendige omstandigheden, er toch secundaire verschijnselen ontstonden, als het dieper in zichzelf gekeerd zijn, de inactiviteit, de desoriëntatie, waardoor de opname in het gesticht bespoedigd werd.

b. Is er geen andere maatstaf van het geluk dan de subjectieve gewaarwordingen en inzichten ?

Zo zij subjectief niet lijdt onder de opsluiting, toch moeten wij er de aandacht op vestigen dat bij de beoordeling van het geluk van geesteszieken (...) benevens het subjectieve welbevinden er ook objectieve criteria zijn, anders zouden onze bemoeiingen om deze personen meer geluk bij te brengen geen zin hebben. En dan moeten wij opmerken dat wij deze personen gelukkiger vinden in de familie dan in de beste inrichting. Er is hier zeker een objectieve vermindering van geluk » (Zie nota 2).

Het besluit lag voor de hand :

« Gezien haar ziekte heeft V. C. op een bijzondere wijze, objectieve schade geleden bij het afsterven van haar vader op... hoewel zij het subjectief zeer weinig bewust is ».

Vanzelfsprekend hadden wij graag in een daarop volgend vonnis, kennis genomen van het gevoelen van de Rechtbank in deze aangelegenheid. Dit hebben wij niet bekomen, daar de verweerders een transactie voorgesteld hebben, welke aangenomen werd.

* * *

Mogen wij nog op een zeer bijzondere wijze de aandacht vragen voor de volgende vraag : hoe kan metterdaad, de zieke enige lotsverbetering kennen, enig voordeel halen, uit het haar toegekende bedrag ?

Immers het vonnis, daar waar er sprake is van de materiële schade doet opmerken, dat de zieke zelf niets zal hebben, daar alles voor het dekken der onderhoudskosten moet aangewend worden.

Wouters en Poll, in hun boek « Du Régime des Malades Mentaux », 2e uitgave, Brussel 1938, schrijven onder N° 362 :

«... l'aliéné est tenu au remboursement des frais faits pour son entretien, non seulement sur ses revenus mais même sur l'ensemble et la totalité de ses ressources... »

«... l'expression « ressources »... comprend non seulement le revenu mais le capital... »

«... Par indigent on ne peut entendre que l'individu absolument dépourvu de toutes ressources, que par la suite avant que l'assistance publique n'intervienne, toutes les ressources de l'individu doivent d'abord être employées à sa subsistance et s'il est pensionnaire d'un hospice à indemniser celui-ci en tout ou en partie de ses débours ».

Wat meer is, komt de zieke wegens erfenis bvb. tot enig bezit, «... à partir du jour où il lui serait arrivé quelque fortune... », is hij niet meer behoeftig, en moet

eerst dit hele bezit opgebruikt worden, voor hij weer behoeftig wordt.

Nochtans vinden wij verder onder N° 363 :

« Une circulaire ministérielle du 8-4-97 atténue cependant la rigueur de la règle en vertu de laquelle l'obligation pour le fonds commun ne prend naissance qu'après absorption complète de l'avoir du malade... la circulaire décide... que les revenus seuls de l'aliéné entreront en déduction des frais d'entretien, le surplus devant être supporté par le fonds commun... »

Een omzendbrief van 17-10-28 :

«... décide que dans un but d'humanité, une somme de 150 Fr. par an peut être prélevée sur les revenus éventuels de l'aliéné et être utilisée à l'achat de douceurs ».

Dit bedrag van 150 fr. werd in de loop der jaren, mede door de verschillende devaluaties herhaalde malen aangepast, tot de omzendbrief van 21-10-51 voorziet dat 2.400 Fr. per jaar mogen afgehouden worden,

« van het tegoed van de krankzinnigen en geïnterneerde abnormalen, die ten laste van de openbare machten in gestichten of speciale inrichtingen verblijven en die persoonlijke inkomsten hebben, ten einde hun versnapperingen te verschaffen ».

De meest doelmatige wijze om het lot van de zieke in de hoogstmogelijke mate te verzachten, is het toekennen van een rente. Van deze rente zou zij een som van 2.400 Fr. per jaar mogen gebruiken, voor het zich aanschaffen van kleine gebruiksvoorwerpen en versnapperingen, die steeds zo welkom zijn.

Wij menen niet dat daarmee het laatste woord gezegd is in deze aangelegenheid en hopen dat de toekomst ons de kans biedt, een dergelijke zaak te bespreken in foro.

Dr Jac. RAVESCHOT,
geneesheer - psychiater,
gelicentieerde in de criminologie.

NOTA 1. De vraag kan gesteld of een krankzinnige 25-jarige dochter bij monde van haar bewindvoerder, lastens de verwekker der schade, geen aanspraak maken kon op de tegenwaarde der materiële hulp welke zij onder vorm van verzorging en opvoeding in de huiskring van haar vader genoot ?

Aanziet men het stopzetten der verzorging en opvoeding ten huize als een materiële schade, dan is zulks slechts in die mate, dat de verzorging en opvoeding in het gesticht ontoereikend zou zijn wat moet uitgesloten worden.

Beschouwt men de enkele verplaatsing der verzorging en opvoeding van het familiale kader naar de officiële instelling als een schade, dan kan die enkel moreel zijn en dient de deskundige aan het woord gelaten.

Wellicht heeft de Rechtbank zich ook laten leiden door de beschouwing dat de onderhoudsverplichtingen van de vader eventueel hadden kunnen verzacht worden door de tussenkomst van het Gemeen Fonds, bij verpleging ten huize : het ware niet redelijk geweest als schadepost op rekening van een derde te stellen, hetgeen feitelijk niet door de vader moest bekostigd worden.

NOTA 2. De zin « en dan moeten wij opmerken dat wij deze personen gelukkiger vinden in de familie dan in de beste inrichting », is, zo alleenstaand genomen, vanzelfsprekend veel te algemeen. Voor ieder geval afzonderlijk moet bewezen worden dat er inderdaad vermindering van geluk was, door de opname. Dit bedoelden wij in de laatste zin. « Er is hier zekere objectieve vermindering van geluk », als het woord « Hier », in ons geval, beklemtoond wordt.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 19 Februari 1953.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer - verslaggever : M. Fettweis.

Advocaat - generaal : M. Mahaux.

Advocaten : Mrs della Faille d'Huyse en De Harven.

Onverdeelde mede-eigendom. — Scheiding en deling.
— De mede-eigenaar, die bij veiling het onverdeelde goed koopt, is de koopprijs in zijn geheel aan de boedel verschuldigd. — Omzetting door een maatregel van hogerhand van een gedeelte van de baten der gemeenschap in effecten van de zgn. « lening tot muntsanering » moet alle eigenaren in het onverdeelde treffen.

De veiling van een onroerend goed, dat niet voor behoorlijke deling in natura vatbaar is, is een verrichting, die aan de deling voorafgaat. De verkoop geschiedt voor rekening van de boedel en de schuldverdeling van de koopprijs valt in de te verdelen baten, zonder dat behoeft te worden aangenomen, dat de boedel rechtspersoon zijn zou.

De mede-eigenaars van een onverdeelde mede-eigendom worden ieder eerst na de deling eigenaar van een afgescheiden deel van het goed. Tot dan toe blijven de mede-eigenaren in onverdeeldheid. Bijgevolg is de mede-eigenaar, die het onverdeelde goed koopt, integraal de betaling van de koopprijs aan de boedel verschuldigd, ook wat zijn aandeel betreft.

Een maatregel van hogerhand tot omzetting van een gedeelte van de baten der gemeenschap in effecten van de zogenaamde « lening tot muntsanering », welke maatregel onverdeelde goederen betreft, moet zo naar recht als naar billijkheid alle mede-eigenaren van de onverdeelde goederen treffen. Immers op het ogenblik zelf der verdeling worden de afgescheiden aandelen bepaald, die aan ieder worden toegewezen. Aangezien verdeling in natura de regel is, moeten de behoorlijk voor verdeling vatbare effecten van de lening tot muntsanering worden toegerekend aan ieder der partijen met inachtneming van de omvang hunner onderscheiden rechten.

Saladin t/ Matsuy.

Over de exceptie van niet-ontvankelijkheid, door verder afgeleid hieruit, dat aanlegster bij de voorziening noch de voor de aangewezen notaris op 24 November 1942 opgemaakte veilingsvoorwaarden heeft gevoegd, noch het ontwerp van liquidatie, op welke veilingsvoorwaarden en ontwerp van akte de punten van wederspraak betrekking hebben waarover het geschil loopt, zulks terwijl het bestreden arrest naar bedoelde veilingsvoorwaarden verwijst om zijn beslissing te motiveren ten aanzien van het in de voorziening bedoelde vijfde punt van wederspraak;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt, dat volgens de bedingen van de op 24 November 1942 opgemaakte veilingsvoorwaarden aanlegster zich verbonden had om de prijs der toewijzing te betalen binnen de termijn van tien dagen; dat zij de navolgende voorwaarden had onderschreven welke voor de partijen als wet gelden : « 9) bij wanbetaling van al het bovenvermelde binnen de gestelde termijnen zullen de verschuldigde sommen een jaarlijkse interest opbrengen op de rentevoet van zes frank ten honderd, ingaande

ten dage der toewijzing tot op de dag der eigenlijke betaling, onverminderd de invorderbaarheid der verschuldigde sommen... » 10) « de koper kan geen schuldvergelijking inroepen tegenover wie en op welke grond het ook zij... »;

Overwegende dat de voorziening geen schending aanvoert van het aan de veilingsvoorwaarden te hechten geloof;

Overwegende dat in het bestreden arrest de bedingen der veilingsvoorwaarden zijn aangehaald, waarop het zelve zijn beslissing ten aanzien van het vijfde punt in rechtspraak doet steunen; dat het Hof aldus in staat is om zijn toezicht uit te oefenen;

Dat de exceptie van niet-ontvankelijkheid niet kan worden aangenomen;

Ten gronde :

Over het eerste middel, schending van de artikelen 544, 546, 577bis, 815, 829, 830, 1234, 1235, 1239, 1289, 1290, 1300, 1582, 1650, 1686 van het Burgerlijk Wetboek, 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest, uitspraak doende over het vijfde punt van wederaanspraak (het derde van aanlegster) betreffende de interesten op de verkoopprijs, zegt dat aanlegster jegens de boedel rekenplichtig is van de interesten tegen de jaarlijkse en bij overeenkomst bepaalde rente van zes ten honderd op het niet gekweten gedeelte van de aankoopprijs van het gemeenschappelijk onroerend goed (de helft van deze prijs), de 30e Augustus 1943 op veiling gekocht en zulks vanaf voormelde datum tot met de dag der betaling of der eindvereffening, ten 1ste) omdat de onverdeelde eigenaars van een gemeenschappelijk goed pas na vereffening en verkaveling elk eigenaar worden van een afgescheiden deel; dat zij tot dan in onverdeeldheid blijven; dat dienvolgens de eigenaar in onverdeeldheid, die een onverdeeld goed aankoopt, dit goed integraal aan de boedel dient te betalen; ten 2de) omdat de bedingen van de veilingsvoorwaarden bepaalden dat de prijs diende te worden betaald binnen de termijn van tien dagen, ingaande bij de eindtoewijzing, en a) dat een interest van 6 % verschuldigd zou zijn in geval van wanbetaling binnen deze termijn, en b) dat de koper geen schuldvergelijking zou kunnen inroepen, zulks terwijl a) het bestreden arrest geen antwoord verstrekt op de door aanlegster genomen conclusies; b) aanlegster, onverdeelde medeëigenares van het geveilde goed, daarvan slechts aankoopster was in de mate waarin zij van hetzelfde niet reeds eigenares was, dit wil zeggen voor de helft, zodat zij enkel tot het betalen van deze helft was gehouden; c) naardien de boedel geen rechtspersoonlijkheid bezit, hij tegenover aanlegster geen schuldeiser wezen kon voor het betalen van een deel van een onroerend goed, hetwelk ten belope van dit doel toebehoorde aan aanlegster zelf; d) vermits aanlegster aan de tot het in ontvangst nemen er van aangewezen persoon het gedeelte van de prijs had gestort, hetwelk aan haar man, de andere eigenaar in het onverdeelde, toekwam, zij niet kon gehouden zijn tot het betalen aan een derde van het aan haar zelf toekomende deel, noch tot het betalen aan een derde van interesten op dit deel; e) niet de schuldvergelijking, doch de schuldvermenging, niet uitgesloten door de in het arrest aangehaalde veilingsvoorwaarden, ten gevolge van de veiling tot een zodanig bedrag als nodig was de schuld van aanlegster, medeëigenares van het geveilde goed, had gedeld;

Overwegende dat het bestreden arrest op het vijfde punt van wederspraak beslist, dat aanlegster jegens de boedel rekenplichtig is van de interesten tegen de jaarlijkse en bij overeenkomst bepaalde rentevoet van zes

ten honderd op het niet gekweten gedeelte van de aankooprijns van het op 30 Augustus 1943 geveilde gemeenschappelijk onroerend goed en zulks vanaf voormelde datum tot met de dag der betaling of der eindvereffening; dat het arrest deze beslissing hierop doet steunen dat, al zijn de toe te kennen delen zeker wat de quotiteit er van aangaat, zij in de loop der vereffening geen betrekking hebben op aan elk der medeverdelers toegekende delen; dat de onverdeelde eigenaars van een gemeenschappelijk goed ieder pas eigenaar van een afgescheiden deel worden na de vereffening en de verkaveling, dat zij tot dan in onverdeeldheid blijven; dat hieruit volgt dat de eigenaar in het onverdeelde, die een onverdeeld goed aankoopt, integraal de betaling van de prijs van dit goed aan de boedel verschuldigd is en, indien hij in gebreke blijft binnen de gestelde termijn te betalen, de bij overeenkomst bepaalde interesten dient te voldoen met ingang van de dag der toewijzing tot de dag der betaling of der definitieve vereffening;

Overwegende dat het bestreden arrest door de reden kenbaar te maken, waarom de verkoopprijs van het geveilde gemeenschappelijk goed in de actieve boedel diende te worden begrepen, op adequate wijze de door aanlegster vóór het Hof van beroep genomen conclusiën beantwoordt, volgens welke zij, onverdeelde mede-eigenares van een geveild goed, hetzelfde enkel had gekocht in de mate waarin zij er niet reeds eigenares van was, dit wil zeggen voor de helft en dat zij dientengevolge enkel er toe was gehouden de helft van de prijs te betalen;

Overwegende dat het middel aan het arrest verwijt te hebben beslist dat, wanneer een medeverdeler een onverdeeld goed aankoopt, hij betaling verschuldigd is « van alles, zelfs van zijn eigendomsaandeel in de boedel »; dat, volgens het middel aanlegster, « vermits zij aan de in veilingvoorwaarden aangeduide persoon het deel van de prijs heeft gestort, hetwelk haar zelf als eigenares niet toekwam, niet is gehouden tot het betalen van haar eigendomsaandeel aan de andere, bereids voldane, eigenaar in het onverdeelde, noch aan een « boedel », welke niet bestaat als met een recht beklede rechtsentiteit of persoonlijkheid »;

Overwegende dat de veiling van een niet behoorlijk te verkavelen onroerend goed een verrichting is, welke aan de deling voorafgaat; dat de verkoop geschiedt voor rekening van de « boedel » en dat « de schuldvordering van de prijs », zonder dat trouwens enig begrip van persoonlijkheid van de boedel behoeft te worden ingeroepen, in de te verdelen activa valt om aan de gewone regelen der verdeling te worden onderworpen;

Overwegende dat het bestreden arrest er zeer terecht op wijst dat de gezamenlijke verdelers, onverdeelde eigenaars van een gemeenschappelijk goed, elk pas ten gevolge van de deling eigenaar worden van een afgescheiden deel van dit goed; dat zij tot dan in onverdeeldheid blijven; dat bijgevolg de eigenaar in het onverdeelde, die een onverdeeld goed aankoopt, integraal de betaling van de kooprijns aan de boedel verschuldigd is;

Overwegende dat het tweede onderdeel des middels, naar recht faalt;

Overwegende daarenboven dat, ook al wordt in het arrest het beding 10 van de veilingvoorwaarden aangehaald, volgens hetwelk de koper van het geveilde goed geen schuldvergelijking zal kunnen inroepen tegenover wie en op welke grond het ook zij, geen der motieven er van, welke deszelfs beslissing rechtvaardigen, rust op het bestaan of de ontstentenis ener schuldvergelijking;

Dat het derde onderdeel des middels in feite niet opgaat;

Over het tweede middel, schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1101, 1134, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek, 61, 77, 78, 141, 142, 462, 470 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, voor zoveel als nodig schending van de artikelen 544, 546, 577bis, 815, 829, 830, 1234, 1235, 1239, 1289, 1290, 1300, 1582, 1650, 1686 van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest uitspraak doende over het zesde punt van wederspraak, tot de toekenning der geblokkeerde gelden, betrekkelijk, beslist heeft dat de effecten der lening tot muntsanering voor een helft aan elk der partijen zullen worden toegekend bij het vormen van hun respectief aandeel, omdat de maatregel van hogerhand, waardoor « een deel van de activa der gemeenschap » werd omgezet in effecten der lening tot muntsanering, betrekking heeft « op de nog niet verdeelde goederen », omdat « immers precies wanneer de verdeling plaats heeft de aan elkeen toe te kennen aandelen in het onverdeelde worden bepaald », zulks zonder antwoord te verstrekken op het bij conclusies door aanlegster ingeroepen middel, zulks terwijl deze aanvoerde dat deze maatregel van hogerhand betrekking had gehad op de helft van de veilingprijs van het onroerend goed, welke haar was toegekend en welke zij betaald had en « omdat er dient te worden opgemerkt dat ten slotte de concluderende, nu zij integraal de prijs heeft gestort van het door haar ingekochte aandeel van de geintimeerde in het onverdeelde, zij ten slotte enkel dit aandeel in het onverdeelde heeft betaald; dat het blokkeren van de prijs van dit aandeel in het onverdeelde een feit is, dat dagtekent van na deze betaling, welke geldigheid nooit is betwist en welke er niet kon toe leiden de concluderende te dwingen om een tweede maal te betalen: welnu daartoe strekt het zesde punt van wederspraak der geintimeerde », welke bewijsvoering het bestreden arrest in genen dele beantwoordt :

Overwegende dat het bestreden arrest ten aanzien van het zesde punt van wederspraak vaststelt, dat in de loop der vereffening een gedeelte van de activa der gemeenschap door een maatregel van hogerhand omgezet is in effecten van de zogenaamde « lening tot muntsanering », dat deze maatregel, welke betrekking heeft op nog niet verdeelde goederen, zo naar recht als naar billijkheid, al de eigenaars in het onverdeelde moet treffen; dat toch op het ogenblik zelf der verdeling de afgescheiden aandelen worden bepaald, welke aan eenieder zijn toe te wijzen; dat, aangezien verdeling in natura de regel is, er dient bevolen te worden dat de behoorlijk verdeelbare effecten van de lening tot muntsanering zullen worden toegekend aan elk der gedingvoerende partijen met inachtneming van de omvang hunner respectieve rechten, dit wil zeggen voor een helft;

Overwegende dat het bestreden arrest in dier voege een behoorlijk antwoord verstrekt op de door aanlegster van het Hof van Beroep genomen conclusiën, volgens welke de door haar als prijs van het aandeel van haar man in het gemeenschappelijk goed gestorte gelden haar niet toebehoorden en niet tot de gemeenschap behoorden;

Dat het middel in feite niet opgaat;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en tot een vergoeding van 150 frank jegens verweerder.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 20 Mei 1953.

Voorzitter : M. Vranckx.
Raadsheren : M.M. Mast en Buch.
Auditeur : M. Van Assche.

Militie. — Niet-ontvankelijkheid van het beroep, gericht tegen de beslissing, waarbij het hoofd van het Recruiterings- en Selectiecentrum verzoeker voor de dienst geschikt heeft verklaard. — Ongewijzigde rechtstoestand van verzoeker.

Krachtens art. 20 § 1, 4e van de Dienstplichtwet van 15 Juni 1951 alsmede krachtens art. 15 van het K. B. van 30 October 1951 kan de milicien een verzoek om vrijstelling of voorlopige afkeuring op grond van lichamelijke gebreken bij de herkeuringsraad indienen in de loop van de maand Januari van het jaar, dat voorafgaat aan datgene, waarnaar de lichte, waartoe hij behoort, genoemd is.

De belanghebbende, die van dat recht geen gebruik heeft gemaakt, wordt geacht geschikt te zijn voor de dienst en met het contingent aan het Recruiterings- en Selectiecentrum overgegeven. De akte, waarbij het hoofd van dat Centrum belanghebbende voor de dienst geschikt heeft verklaard, heeft de rechtstoestand van belanghebbende, die door de voorlezing van de samenvatting der militaire wetten de hoedanigheid van militair verkregen heeft vooraleer hij aan het geneeskundig onderzoek is onderworpen, ongewijzigd gelaten.

Bovendien is het geneeskundig onderzoek, dat in het Recruiterings- en Selectiecentrum is verricht, slechts een maatregel van orde, die uitsluitend in het belang van de krijgsmacht geschiedt.

Het beroep tegen voormelde akte is derhalve niet ontvankelijk.

Berckx t/ Belgische Staat (Ministers van Binnenlandse Zaken en van Landsverdediging) — Nr. 2479.

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging :

1. van de beslissing d.d. 3 October 1952, waarbij het hoofd van het recruiterings- en selectiecentrum verzoeker geschikt voor de dienst verklaarde;
2. van de akte d.d. 17 October 1952 waarbij de geneesheer-majoor van het recruiterings- en selectiecentrum «Klein Kasteeltje» aan verzoeker liet weten dat «de medische beslissing getroffen bij het R.S.C. onherroepelijk is»;
3. van de akte d.d. 29 October 1952, waarbij de Minister van Landsverdediging aan verzoeker liet weten dat «de dienstplichtwet geen beroep voorziet tegen de beslissing van de geneesheer, hoofd van de gezondheidsdienst van het recruiterings- en selectiecentrum»;

Overwegende dat verzoeker, die deel uitmaakt van de militielichte 1945 na vijf achtereenvolgende uitslagen te hebben genoten bij beslissingen d.d. 11 Mei 1949, 17 April 1950 en 8 Maart 1951 van het werfbureau voorlopig wegens ongeschiktheid werd afgekeurd; dat hij bij de lichte 1953 werd ingedeeld; dat hij bij toepassing van de dienstplichtwet d.d. 15 Juni 1951 voor het recruiterings- en selectiecentrum opgeroepen werd, waar hij op 2 en 3 October 1952 verbleef; dat de geneesheer-majoor, hoofd van de medische af-

deling van het recruiterings- en selectiecentrum, verzoeker geschikt verklaarde voor de dienst;

Overwegende dat verzoeker geen beslissing van een administratieve overheid, ressorterende onder het gezag van de Minister van Binnenlandse Zaken, bestrijdt; dat de Minister van Binnenlandse Zaken buiten de zaak dient te worden gesteld;

Overwegende dat verzoeker onder toepassing valt van de Dienstplichtwet van 15 Juni 1951;

Overwegende dat bij toepassing van artikel 20, § 1, 4° van deze wet alsmede van artikel 15 van het koninklijk besluit d.d. 30 October 1951, de milicien een aanvraag om vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond bij de herkeuringsraad kan indienen in de loop van de maand Januari van het jaar vóór dat, waarnaar de lichte waartoe hij behoort, genoemd is; dat verzoeker, die van dit recht geen gebruik heeft gemaakt, voor de dienst geschikt werd geacht en met het contingent aan het recruiterings- en selectiecentrum werd overgegeven; dat de bestreden akte, waarbij het hoofd van het recruiterings- en selectiecentrum verzoeker geschikt voor de dienst verklaarde, de rechtstoestand van belanghebbende, die door de voorlezing van de samenvatting der militaire wetten de hoedanigheid van militair verkregen had vooraleer hij aan het geneeskundig onderzoek werd onderworpen, ongewijzigd heeft gelaten; dat bovendien het geneeskundig onderzoek, waartoe in het recruiterings- en selectiecentrum wordt overgegaan, slechts een maatregel van orde is, die uitsluitend in het belang van de krijgsmacht is ingesteld; dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de sub 1° bestreden beslissing;

Overwegende dat het beroep, in zoverre het gericht is tegen de akten sub 2° en 3°, niet ontvankelijk is; dat die akten inderdaad voor verzoeker niet grievend zijn, daar zij er enkel op gericht zijn hem in te lichten omtrent het definitief karakter en de draagkracht van de sub 1° bestreden beslissing;

Besluit :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Noot : De nieuwe militiewet van 15.6.1951 bepaalt niet vanaf welk ogenblik een dienstplichtige onder de uitsluitende bevoegdheid valt van de Minister van Landsverdediging. Wel voorziet een jaarlijks genomen Ministerieel Besluit de overgifte van het contingent door de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Minister van Landsverdediging (n.l. aan het Recruiterings- en Selectiecentrum). Twee data worden hierbij bepaald, tussen dewelke de overgifte dient plaats te hebben. Wat de aanvangsdatum echter betreft bepaalt art. 56 paragraaf 2 der Militiewet dat met die overgifte pas begonnen kan worden vanaf 1 Juli van het jaar, voorafgaande aan dat waarnaar de lichte genoemd is.

Naargelang het aanleggen van de lijsten der oproepbare miliciens plaats heeft, gaat de gemeenteoverheid, bij bevel van de Gouverneur der Provincie, over tot de oproeping voor het Recruiterings- en Selectiecentrum (R.S.C.) der voor de dienst geschikt bevonden (bij beslissing van de Herkeuringsraad) of geschikt geachte (n.l. degenen die geen vrijstelling hebben aangevraagd voor de Herkeuringsraad) dienstplichtigen.

Op dat ogenblik is nog geen enkele militaire overheid opgetreden. Gaat belanghebbende niet in op het oproepingsbevel om voor het centrum te verschijnen,

dan kan hij vervolgd worden als dienstweigeraar, maatregel die alleen ten opzichte van burgers kan getroffen worden. Het is pas wanneer de dienstplichtige in het centrum lezing ontvangt van de militaire wetten, dat hij de militaire hoedanigheid verwerft (art. 57 Militiewet). Logisch mag men uit het voormelde artikel afleiden dat eerst vanaf het ogenblik der bedoelde lezing de dienstplichtige onder de bevoegdheid valt van de Minister van Landsverdediging en dat alle verrichtingen die in het centrum plaats grijpen geleid worden door diensten die van het Ministerie van Landsverdediging afhangen (cf. eveneens in die zin memorie van toelichting bij de dienstplichtwet van 15.6.1951, Kamer Doc. 1950-1951, nr 96, blz. 51).

Wat voorafgaat stemt principieel overeen met het onderhavig arrest, waarin de Raad nochtans een meer concreet standpunt inneemt ten aanzien van de kwestie der ter zake bevoegde overheid.

Hij stelt immers de Minister van Binnenlandse Zaken buiten zake, aangezien de overheid die de aangevallen beslissing nam niet ressorteert onder het gezag van de Minister van Binnenlandse Zaken.

Anderzijds dient het Hoofd van het R.S.C. dat door verzoeker eveneens als tegenpartij aangewezen wordt, insgelijks buiten zake gesteld te worden, aangezien deze overheid eenvoudig handelt als vertegenwoordiger van de Minister van Landsverdediging (cf. in die zin arrest Raad van State Valkeneers, nr 1930). De Raad heeft het niet nodig geacht deze buitengedingsstelling expliciet uit te spreken en beperkt er zich dan ook toe het verzoekschrift te ontvangen als zijnde gericht tegen de Minister van Landsverdediging, overheid door verzoeker als derde tegenpartij aangewezen.

De toestand van belanghebbende, meent de Raad vervolgens, dient onderzocht te worden in het licht van de Militiewet van 15.6.1951.

Zijn onderzoek nochtans heeft hij beperkt tot het nagaan van de ontvankelijkheid van het beroep. Ten deze is hij van mening dat de beslissing van het Hoofd van het R.S.C. waarbij B. geschikt bevonden werd voor de dienst de toestand van verzoeker, die ten gepasten tijde geen vrijstelling aangevraagd had en bijgevolg geschikt voor de dienst moet geacht worden, niet gewijzigd heeft.

Bovendien aanziet de Raad het geneeskundig onderzoek, waaraan de dienstplichtigen in het Centrum onderworpen worden, als een maatregel van orde die uitsluitend in het belang van de Krijgsmacht is ingesteld. Hierop steunende, verklaart de Raad het verzoekschrift onontvankelijk zonder de aard van deze onontvankelijkheid nochtans toe te lichten.

In ondergeschikte orde is de Raad tenslotte de mening toegedaan dat de twee akten, waarbij de hoofdgeneesheer van het R.S.C. en de Minister van Landsverdediging aan verzoeker die een willig verzoek bij de twee voornoemde overheden ingediend had, lieten weten dat de medische beslissing van geschiktheidsbevinding onherroepelijk was, niet grievend zijn, daar ze enkel een inlichting bevatten omtrent de aard van de hoofdbeslissing.

De voorlaatste overweging van het arrest waarbij de Raad de redenen opgeeft van onontvankelijkheid van het verzoekschrift, schept enigszins verwarring en vergt enig voorbehoud.

De Raad van State stelt immers vast dat verzoeker de beslissing aanvalt, waarbij het Hoofd van het R.S.C. hem geschikt verklaarde voor de dienst. Het valt onmiddellijk in het oog dat het verzoekschrift in zulkdanige bewoordingen opgesteld, onontvankelijk moest

verklaard worden bij gebrek aan voorwerp, aangezien het Hoofd van het R.S.C. zich in onderhavig geval er eenvoudig toe beperkt had op grond van het Ministerieel Ambtschrijven van 11.2.1952 art. 1227, paragraaf 3 der militiewet, de beslissing van geschiktheid door 15 genomen ter uitvoering van het art. 59, paragraaf de Hoofdgeneesheer en door deze overheid alleen getroffen op grond van art. 59, par. 1 derzelfde wet, te betekenen.

Het lijdt geen twijfel dat het Hoofd van het R.S.C. niet de minste bevoegdheid heeft om zich in een of andere zin over de geschiktheid der dienstplichtigen uit te spreken. Wat de betekening van de medicale beslissing betreft, waartoe deze overheid alleen is gemachtigd, is het duidelijk dat verzoeker niet ontvankelijk is om deze louter formele akte, die alle aard van «beslissing» mist, bij de Raad van State aan te vallen. Zelfs moest deze betekening kunnen nietigverklaard worden door de Raad, quod non, dan nog zou dit niet in het minst een terugslag hebben op de medicale beslissing, die volwaardig zou blijven voortbestaan.

Heeft de Raad het verzoekschrift ruim willen interpreteren en heeft hij, niettegenstaande de onjuiste uitdrukking van de verzoeker, gemeend dat het diens bedoeling was de medicale beslissing op zich zelf, abstractie gemaakt van de overheid die ze genomen had, aan te vallen?

Wij geloven dat de uitspraak van de Raad in die zin moet begrepen worden. De onontvankelijkheidsuitspraak zou alsdan steunen niet op het feit dat verzoeker er geen belang bij had de eenvoudige formaliteit der betekening door het Hoofd van het R.S.C. van de medicale beslissing aan te vallen maar wél op grond van de ontleding der geneeskundige beslissing als *dusdanig*.

Na studie van de voorlaatste considerans stelt men zich spontaan de vraag welke in werkelijkheid de betekenis is van de beslissing van de Hoofdgeneesheer van het R.S.C.

Artikel 59, par. 1 van de Militiewet geeft aan de geneesheer, die aan het hoofd staat van de Gezondheidsdienst van het Centrum, de bevoegdheid om te beslissen over de geschiktheid tot de dienst van de aldaar gekeurde dienstplichtigen.

Deze beslissing nu kan viervoudig zijn (art. 44, par 4 der Militiewet):

- Aangewezen, geschikt voor de dienst (het is het geval van verzoeker);
- Voorlopig afgekeurd, voorlopig ongeschikt;
- Vrijgesteld, voorgoed ongeschikt.
- Niet toegelaten tot vervroegde dienstneming.

Deze beslissingen zijn niet vatbaar voor beroep. (1) Juridisch staat men hier werkelijk voor beslissingen, die ongetwijfeld op de militaire toestand van belanghebbende een terugslag hebben. De aard van «beslissing» ontkent de Raad aan de medicale uitspraak niet. De reden van de onontvankelijkheid van het verzoekschrift ligt elders.

Vooraf dient te worden opgemerkt dat de tussenkomst van de hoofdgeneesheer van het R.S.C. in de eerste plaats dient begrepen te worden als een voorzorgsmaatregel, wat niet verhindert dat, zoals wij verder zullen doen blijken, de medicale beslissing eveneens belang vertoont voor verzoeker. Zeker is het dat men wenst te verhinderen en dit in het belang van de Krijgsmacht (cf. voorlaatste considerans van het arrest), dat de jongelieden die voor de herkeuringraderen niet vroegen om een vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond of voor de herkeuringraderen geen voldoening bekwamen, zouden onder de wapens geroepen worden dan wanneer

hun gezondheidstoestand, hun algemene constitutie of een of ander lichamelijk letsel dit niet zouden toelaten.

In onderhavig geval besliste de hoofdgeneesheer dat belanghebbende geschikt was tot de dienst. Hierdoor werd het vermoeden van geschiktheid dat ten zijnen opzichte bestond (hij vroeg immers geen vrijstelling noch voorlopige afkeuring aan voor de Herkeuringsraad) door de Militaire Geneeskundige Diensten eenvoudig omgezet in een uitdrukkelijke geschiktheidsverklaring. Juridisch werd zijn toestand niet gewijzigd, alleen werd de impliciete aanwijzing voor de dienst (art. 23 Militiewet), die tot stand kwam tengevolge van de overgave van het contingent door de burgerlijke overheid aan de Minister van Landsverdediging, ten aanzien van de militaire overheid formeel erkend.

Het feit nu dat de rechtstoestand van verzoeker ongewijzigd gelaten werd door de beslissing van het Hoofd van het R.S.C. doet de Raad er toe besluiten dat het beroep onontvankelijk is.

Terzelfdertijd is de Raad de mening toegedaan dat het geneeskundig onderzoek, waartoe in het R.S.C. wordt overgegaan, slechts een maatregel is die *uitsluitend* in het belang van de Krijgsmacht is ingesteld.

Heeft de Raad zijn twee overwegingen, n.l. het niet gewijzigd zijn van de toestand van verzoeker tengevolge van de medecale beslissing en de speciale aard van deze beslissing, gecombineerd om het verzoek onontvankelijk te verklaren of volstaat volgens de Raad ieder der twee aspecten op zich zelf om de onontvankelijkheid te motiveren? Wij menen uit de tekst te mogen afleiden dat de Raad twee op zich zelf afdoende middelen van onontvankelijkheid opwerpt tegen het verzoekschrift.

Welke ook de interpretatie weze, die men aan de voorlaatste considerans van het arrest geeft, aanzien wij de stelling van de Raad als zeer betwistbaar. Dat het verzoek onontvankelijk is aangezien de medecale beslissing de rechtstoestand van belanghebbende, die door de voorlezing van de samenvatting der militaire wetten de hoedanigheid van militair verkregen had vooraleer hij aan het geneeskundig onderzoek werd onderworpen, ongewijzigd heeft gelaten, zou men kunnen voorstaan wanneer de dienstplichtigen de vrijstelling of voorlopige afkeuring voor de Herkeuringsraad niet aanvroegen. Wij menen nochtans dat zelfs in dit geval de geneeskundige beslissing door de Hoofdgeneesheer van het R.S.C. genomen, moet kunnen aangevallen worden door de dienstplichtige. Deze beslissing, in de hypothese dat ze de toestand van de milicijen ongewijzigd laat, dient als onafhankelijk te worden beschouwd van de impliciete geschiktheids-toestand die de dienstplichtige verwerft zo hij geen vrijstelling voor de Herkeuringsraad aanvroeg en zelfs zo hij ze aanvroeg, geen vrijstelling bekam.

In casu gaat het niet om een bevestigende beslissing, waartegen men bij de Raad geen belang kan laten gelden om ze aan te vullen.

De gezondheidstoestand en de validiteit van de milicijen, die soms pas 10 maanden nadat hij normaal de vrijstelling had moeten vragen voor de Herkeuringsraad, voor het centrum opgeroepen wordt, kan een belangrijke wijziging ondergaan hebben. Kan men in dit geval beweren dat hij er geen belang bij heeft de medecale beslissing, die zijn vooraf bestaande toestand ongewijzigd laat, aan te vallen?

Hierop bevestigend antwoorden zou enigszins vreemd klinken als men beseft dat aan de beslissing van geschiktheidsverklaring, door de hoofdgeneesheer genomen, een gebrek zou kunnen vastzitten, dat normaal aan belanghebbende de weg zou moeten ope-

nen bij de Raad van State met het oog op de nietigverklaring dezer beslissing, wegens substantieel vormgebrek of wegens verzuim van een op straf van nietigheid voorgeschreven vorm.

Dit zou kunnen het geval zijn, indien de beslissing (we spreken niet over het geneeskundig onderzoek zelf, niet genomen werd door de hoofdgeneesheer van het R.S.C., maar integendeel door een der ondergeschikte geneesheren. Dit aspect van de zaak zou nochtans — zo men zich houdt aan de stelling van de Raad — geen invloed uitoefenen op de ontvankelijkheid van het verzoekschrift, aangezien het gemis van wijzigende beslissing alle mogelijke discussie ten gronde van de aangevallen akte onmogelijk maakt.

In geval van gevoelige wijziging van de gezondheidstoestand van de milicijen, die bij veronderstelling niet tijdig vrijstelling heeft aangevraagd, zou hem alleen nog de mogelijkheid openstaan de afdanking wegens reform uit te lokken eens dat hij onder de wapens zou geroepen zijn. Die afdanking kan echter zeer laat optreden en doet niets af aan het feit, dat hij er alle belang bij kan hebben de nietigverklaring van de beslissing van geschiktheidsbevinding, door de hoofdgeneesheer van het R.S.C. genomen, op grond van art. 9 der wet van 23.12.1946, na te streven.

De eventuele nietigverklaring van deze beslissing kan immers tot gevolg hebben dat de nieuwe te nemen medecale beslissing *anders* luidt dan een van geschiktheid.

Waar de milicijen op het gepaste ogenblik voor de Herkeuringsraad de vrijstelling aanvroeg en de weigering, door deze Commissie uitgesproken, voor het Verbrekingshof aanviel, kan men zich niet meer beroepen op het vermoeden, krachtens hetwelk hij zichzelf geschikt tot de dienst achtte om hem alle belang te ontzeggen de medecale beslissing van goedbevinding, in het R.S.C. genomen, voor de Raad aan te vallen.

Het feit dat de dienstplichtige, die geschikt verklaard werd door de Herkeuringsraad, toch nog aan het militair geneeskundig onderzoek onderworpen wordt in het R.S.C., wijst onzes inziens er voldoende op dat de Hoofdgeneesheer een bevoegdheid, onafhankelijk van de Herkeuringsraad bezit en dat we hier staan voor een beslissing, die op verscheidene punten afwijkt van de voor de Herkeuringsraad eventueel genomen beslissing.

Men zou hier niet kunnen aanvoeren dat de res judicata, die vastzit aan de geschiktheidsbeslissing, door de Herkeuringsraad genomen en die niet verbroken werd in cassatie, aan de dienstplichtige de weg verspert tot de Raad van State om de in het Centrum genomen beslissing aan te vallen. De gegevens van de zaak en het kader waarin de geschiktheid van de dienstplichtige onderzocht wordt zijn niet dezelfde voor de Herkeuringsraad als voor de Geneeskundige Dienst van het R.S.C.

Zoals de dienstplichtige van zijn bedoeling uiting gaf om het geschiktheidsvermoeden dat de militiewet ten zijnen opzichte vestigt voor de Herkeuringsraad en in laatste instantie, langs het resultaat dat hij van een eventuele Verbreking verhoopt te bestrijden, moet het hem mogelijk zijn de beslissing van de hoofdgeneesheer, die een wel omschreven bevoegdheid op het stuk der geschiktheidsverklaring bezit, aan te vallen voor de Raad.

Logisch kan men uit de eerste overweging, die de Raad er toe gebracht heeft de onontvankelijkheid op te werpen a contrario afleiden dat, waar een van de vermoedelijke geschiktheidstoestand — waarin de dienstplichtige die geen vrijstelling aanvroeg zich be-

vindt — afwijkende medecale beslissing in het centrum genomen wordt, het beroep bij de Raad aan de milicien openstaat. Komt deze gevolgtrekking echter niet in botsing met de tweede overweging van de Raad (voorlaatste considerans in fine) op grond waarvan de onontvankelijkheid van het verzoekschrift uitgesproken wordt.

Het kan ons immers niet ontgaan dat het geneeskundig onderzoek, waartoe in het R.S.C. wordt overgegaan, een maatregel van orde is, uitsluitend in het belang der krijgsmacht ingesteld, niet alleen in het geval van geschiktheidsverklaring (zoals in casu) maar eveneens telkens een van de door de Herkeuringsraad getroffen beslissing of van het wettelijk geschiktheidsvermoeden afwijkende uitspraak door de Hoofdgeneesheer van het R.S.C. genomen wordt.

Streng genomen zou dan geen enkele beslissing van de Hoofdgeneesheer bij gebrek aan belang voor de Raad van State kunnen aangevallen worden. Dit nu kunnen wij moeilijk aanvaarden. Hierboven lieten we reeds terloops, bij het bespreken van de eerste «onontvankelijkheids-overweging» van de Raad opmerken dat niettegenstaande we in onderhavig geval voor een schijnbaar bevestigende beslissing staan van de Hoofdgeneesheer (beslissing die de toestand van verzoeker ongewijzigd laat), deze laatste er alle belang bij kan hebben de medecale beslissing aan te vallen.

Deze argumentering is ook bij de bespreking van de tweede overweging van toepassing.

Waar door de hoofdgeneesheer een andere beslissing genomen wordt dan hier het geval was, beslissing die afwijkt van de vermoedelijke geschiktheid van de belanghebbende, komt de aard van maatregel van orde, uitsluitend in het belang van de Krijgsmacht genomen, die de Raad aan de geneeskundige beslissing toeschrijft zeer betwistbaar voor.

Deze afwijkende beslissing kan men juridisch voorstellen als het optreden van een ontbindende voorwaarde voor het volledig van kracht worden van de rechtstoestand, die voor de dienstplichtige uit het wettelijk geschiktheidsvermoeden voortvloeit, d.w.z. dat de geschiktheid van belanghebbende slechts als effectief kan aangezien worden eens dat de hoofdgeneesheer de aanwijzing voor de dienst uitspreekt — in dat geval wordt de ontbindende voorwaarde niet verwezenlijkt en blijft de dienstplichtige geschikt — daarentegen in de drie andere gevallen, vermeld bij art. 44, par. 4 der Militiewet (cf. supra) het geschiktheidsvermoeden tenietgedaan wordt door het opkomen van een door de hoofdgeneesheer van het R.S.C. afwijkende beslissing.

Deze beslissing zal belanghebbende onzes inziens kunnen bestrijden, omdat voor de eerste maal in zinnen hoofde het belang ontstaat een akte, die voor hem als zeer nadelig kan aangezien worden (het feit immers voorlopig ongeschikt bevonden te worden of niet toegelaten te worden tot vervroegde dienstneming, wanneer hij vermoed werd zich zelf geschikt te achten voor de militaire dienst, kan zeer schadelijk zijn voor de dienstplichtige) bij de Raad van State aan te vallen.

Laten wij volledigheidshalve nog aanstippen dat in geval van voorgoed ongeschiktbevinding, uitgesproken door de hoofdgeneesheer van het centrum, de wet de zaak *automatisch* — in het oorspronkelijk ontwerp van art. 59, par. 1 der Militiewet liet men aan *belanghebbende* alleen de gelegenheid open zich te beroepen bij de Herkeuringsraad tegen *zulkwaardige* beslissing) verwijst naar de Herkeuringsraad.

Het voorafgaande wijst er dus op dat, in geval van *afwijkende* medecale uitspraak in het R.S.C. getroffen, — zoals wij hoger omschreven —, de dienstplichtige voldoende belang kan laten gelden om zich tot de

Raad van State te wenden met het oog op de nietigverklaring der beslissing van de Hoofdgeneesheer.

Het gaat hier niet op, zo menen wij, in de hypothese van afwijkende beslissing, hierin slechts een maatregel te zien, genomen in het uitsluitend belang der Krijgsmacht. Zo belanghebbende zich bij de Raad van State voorziet tegen om het even welke beslissing van de hoofdgeneesheer, zal hij in werkelijkheid zeer weinig middelen ten gronde kunnen aanvoeren. De medecale beslissingen behoren tot dit gebied van uitspraken waar inderdaad een zeer ruim appreciatierecht verleend wordt aan de ter zake bevoegde overheid.

De sector, door dit appreciatierecht bestreken, valt buiten de contrôle van de Raad. Concreet gezien zou een door de Hoofdgeneesheer genomen beslissing slechts in zeldzame gevallen ten gronde kunnen aangevallen worden.

Dit zou het geval zijn, indien het onderzoek leidende tot de voorlopige afkeuring, tot de weigering van toelating tot vervroegde dienstneming en tot de aanwijzing voor de dienst, steunt op gegevens waarvan duidelijk vaststaat dat ze onbestaande zijn of zo er een vervissing bestaat omtrent de persoon van de gekeurde dienstplichtige. Daarnaast hebben wij, zoals wij hierboven reeds aanstipten, het gemis van de door de hoofdgeneesheer ondertekende beslissing. Het gemis van betekening aan belanghebbende van de medecale beslissing ontleemt echter niets aan de volwaardigheid dezer beslissing. Het laat voor de dienstplichtige alleen de termijnen openstaan om zich bij de Raad tegen de medecale beslissing te voorzien (2).

Tenslotte is er nog de mogelijkheid van verzuim vanwege de Hoofdgeneesheer van het R.S.C., de dienstplichtige in observatie te stellen in toepassing van het art. 46, par. 1 der Militiewet (zie eveneens het art. 14, par. 3, waarnaar verwezen wordt in het art. 46, par. 1 en het K. B. van 5.10.1951, genomen in toepassing van het artikel 14, par. 3) en het nalaten van het verwijzen van de definitief ongeschikt bevondene naar de Herkeuringsraad (art. 59, par. 1 van de Militiewet).

Men mag besluiten dat het verkeerd zou zijn uit onderhavig arrest af te leiden dat het optreden van de Hoofdgeneesheer eerder van intiem militair belang en van bijkomstige aard is.

In *alle gevallen* — zo menen wij — zal de milicien het bij art. 11 der wet van 23.12.1946, houdende inrichting van de Raad van State, vereiste belang kunnen doen gelden om de medecale beslissing, in het R.S.C. getroffen, aan te vallen.

H. Van Eecke

(1) Er dient nochtans te worden opgemerkt dat tengevolge van de verwijzing naar de Herkeuringsraad op grond van art. 59, par. 1 der Militiewet, de dienstplichtige in de gelegenheid gesteld wordt de voorgoed ongeschiktverklaring, door de Hoofdgeneesheer van het R.S.C. uitgesproken, bij de voormelde Raad aan te vallen.

(2) Er weze aangestipt dat men zich niet zal kunnen voorzien bij de Raad van State tegen de medecale beslissing van voorgoed ongeschiktverklaring. Hier tegen laat de Militiewet de weg open vooreerst van een onrechtstreeks beroep bij de Herkeuringsraad (art. 59, par. 1) en vervolgens van voorziening in Verbreking.

Dit laat eens te meer het zeer hybridisch karakter uitkomen van de bevoegdheid der Herkeuringsraden en van de Gezondheidsdienst van het R.S.C. op het stuk van het geschiktheidsonderzoek der dienstplichtigen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer — 13 Juli 1953

Vorzitter : M. De Cock.

Raadsheren : M.M. J. Rutsaert en Halleman.

Advocaat-generaal : M. Van den Eynde de Rivieren.

Advocaten : Mrs Grégoire, Philonenko, H. Bodson,

Misselyn, Veldekens en A. Vaes.

1. Verkoop van aandelen. — Toepasselijkheid van de regel « Nemo auditur propriam turpitudinem allegans » ? — Aandelen aan toonder. — Overdracht van het aandeelbewijs is overdracht van het aandeel zelf.
2. Handelspand. — Geldigheid van een na de inpandgeving aangegaan beding, waarbij de pandgever aan de pandhouder macht verleent om over verpande effecten te beschikken.
3. Burgerlijke rechtsvordering. — Nieuwe eis in de zin van art. 464 Rv.
4. Lastgeving. — In het belang van de lasthebber gegeven last.
5. Naamloze vennootschap. — Geldigheid van het besluit der algemene vergadering van aandeelhouders, waarover medegestemd heeft een aandeelhouder, wiens belang in strijd was met dat van de vennootschap.

1. De Rechtspreuk « nemo auditur propriam turpitudinem allegans » moet als tot onze wetgeving behorend beschouwd worden. De toepasselijkheid van die rechtspreuk is beperkt tot de overeenkomsten, die met de goede zeden strijdig zijn.

De vordering tot nietigheid van een verkoop van aandelen, wegens strijd met art. 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, beoogt de nietigheid van handelingen met een onzedelijk karakter naar de geest van de wet, zodat eiseres in hoger beroep onder toepassing valt van de « nemo auditur » regel en haar vordering niet ontvankelijk is.

Aandelen aan toonder zijn roerend door wetsbepaling (art. 529 B.W.); zij zijn belichaamd in het aandeelbewijs, dat ze niet enkel bewijst, doch tevens vertegenwoordigt; de overdracht van het aandeel geschiedt door enkele levering van het aandeelbewijs (art. 45 van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen); ten aanzien van hun overdracht worden zij dus met lichamelijke roerende goederen gelijkgesteld en als zodanig behandeld en beschouwd.

Het noodzakelijke gevolg van dit wettelijke stelsel is dat aandelen aan toonder zich ten aanzien van hun overdracht bevinden ter plaatse, waar het aandeelbewijs berust, die ze vertegenwoordigt, zodat in casu de aandelen aan toonder, waarvan de aandeelbewijzen zich ten tijde van hun overdracht in bezet België bevonden, niet onder toepassing vallen van art. 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, aangezien zij « geen goederen of rechten zijn, die zich buiten de bezette grondgebieden bevonden ».

2. De overeenkomst, waarbij de pandgever aan de pandhouder de macht verleent om de in pand gegeven effecten in zijn — s pandgevers — naam te verkopen tegen de prijs en in de voorwaarden, die hij zou goedvinden, aangegaan jaren na de inpandgeving, is niet in strijd met art. 10 van de Wet van 5 Mei 1872. Het gaat hier immers niet om een overeenkomst, die tegelijk met de inpandgeving of kort na dien is tot stand gekomen, zodat de schuldenaar niet kan vermoed worden dwang vanwege de schuldeiser te hebben ondergaan. Het beding is derhalve geldig.

Bovendien was in het onderhavige geval de schuld ten tijde van het aangaan van het beding opeisbaar.

3. De bewering van de schuldenaar voor het eerst in hoger beroep, dat de litigieuze verkoop van de aandelen nietig is, omdat de lastgeving van de schuldenaar verkregen is door geweld en bedrog, levert een nieuwe eis op, die krachtens art. 464 Rv. niet ontvankelijk is.
4. Een last is niet nietig, omdat hij in het belang van de lasthebber gegeven is; hij kan immers de voorwaarde zijn van een andere overeenkomst, waaraan hij verbonden is en waardoor hij onherroepelijk wordt, hetgeen in casu het geval was.
5. Geen enkele wetsbepaling verbiedt aan een aandeelhouder, wiens belang in strijd mocht zijn met dat van de vennootschap, deel te nemen aan de stemming in de algemene vergadering; artikel 60 van de wetten op de vennootschappen verbiedt zulks slechts aan de beheerders en zelfs dan is de sanctie op het verboden stemmen niet de nietigheid van het aldus genomen besluit, doch slechts de verplichting om de berokkende schade te vergoeden.

Texsudam t/ N.V. Crédit Anversoïis en Cie d'Anvers.

Gezien het hoger beroep, ingesteld door de N. V. « La Textile Sud-Africaine Texsudam » tegen het vonnis op 9 Juni 1949 gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen;

Overwegende dat dit tegen de N. V. « Crédit Anversoïis » en de N. V. « Compagnie d'Anvers » ingestelde hoger beroep ontvankelijk is evenals de ingestelde tegenberoepen;

Overwegende dat de door beroepster ingestelde vordering er toe strekt de verkoop in Juni -Juli 1942 van 2970 aandelen Grafa (Argentijnse vennootschap) door de « Crédit Anversoïis » aan de « Compagnie d'Anvers » voor de globale som van 25 miljoen Belgische franken nietig te horen verklaren en de teruggave te horen bevelen van bedoelde aandelen, alsook van de dividenden en de om niet toebedeelde aandelen;

Overwegende dat volgens beroepster deze verkoop nietig is als in strijd met de bepaling van openbare orde van artikel 14 van het wetsbesluit van 19 Februari 1942, naar luid waarvan « de machten van de algemene vergadering en deze van al de vertegenwoordigers, commissarissen en vereffenaars van Belgische vennootschappen geschorst zijn, voor zoveel deze vergadering bijeenkomt en deze personen verblijven in bezette grondgebieden en voor zoveel het gaat over goederen, rechten of personen, die zich buiten deze grondgebieden bevinden »; dat in het stelsel van beroepster men bij bedoelde verkoop over goederen en rechten beschikt heeft, waarover men niet kon beschikken.

1° Wat de ontvankelijkheid van de vordering van beroepster betreft :

Overwegende dat beroepen tot de niet-ontvankelijkheid besluiten van de vordering van Texsudam, zoals zij door deze is ingesteld en in zover zij steunt op art. 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, om redenen dat beroepster in de besproken handelingen heeft toegestemd en het saldo van de koopprijs, zijnde ongeveer 10 miljoen, in ontvangst genomen heeft, zodat tegen haar het principe « nemo auditur propriam turpitudinem allegans » kan ingeroepen worden;

Overwegende dat de aldus aangehaalde rechtspreuk — ook soms uitgedrukt onder de vorm « in pari causa turpitudinis cessat repetitio » — inderdaad als tot onze wetgeving behorend moet beschouwd worden (Verbr.

4 Juni 1903 met het aan dat arrest voorafgaand besluit van eerste advocaat-generaal Terlinden, Pas. 1903, I, 276; noot R. H. in Pas. 1942, I, 238); dat de toepassing ervan beperkt is tot de overeenkomsten, die met de goede zeden strijdig zijn (zie De Page, Bd. I, 2e dr., blz. 125; Planiol Bd. II, 9e dr. blz. 277; Planiol, Ripert en Boulanger Bd. II, 4e dr. 1952, blz. 305; Colin en Capitant Bd. II, 7e dr. blz. 61);

Overwegende dat ten deze vaststaat dat beroepster bij beslissing van de algemene vergadering van 12 Februari 1941 uitdrukkelijk toestemde in het verlenen van de nodige lastgeving aan de « Crédit Anversois » om hare aandelen Grafa te verkopen; dat zij op 12 December 1941 bij authentieke akte mandaat verleende en bij beslissing van de algemene vergadering van 30 September 1942 de verkoop bekrachtigde; dat zij het saldo van de verkoopprijs, na vereffening van haar schuld tegenover de « Crédit Anversois », zijnde ongeveer 10 miljoen frank, in ontvangst nam;

Overwegende dat beroepster het onzedelijk karakter omschrijft van de handelingen, die indruisen tegen artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, door in haar besluiten in beroep het uittreksel van het verslag aan de Raad, dat aan het Wetsbesluit voorafgaat, aan te halen, waarin het doel van de nieuwe wetsbepalingen omschreven wordt als volgt: « de vijand beletten zich rechtstreeks of onrechtstreeks meester te maken van de vermogens zich op vrij grondgebied bevindend en toebehorende aan Belgische vennootschappen, of ze op welke wijze ook tot zijn voordeel te gebruiken »;

Overwegende dat, zoals door beroepster ingesteld, de vordering dus wel de nietigheid beoogt van handelingen met een onzedelijk karakter naar de geest van de wet; dat, doordat zij in deze handelingen (verkoop van aandelen) heeft toegestemd en ze heeft mogelijk gemaakt door het verlenen van het nodige mandaat, de uitoefening ervan heeft goedgekeurd en een deel (ongeveer 10 miljoen) van de koopprijs heeft ontvangen, beroepster onder toepassing valt van het principe « nemo auditur » en hare vordering niet ontvankelijk is;

Overwegende dat, indien weliswaar onder de aldus vermelde handelingen er een voorkomt, namelijk het verlenen van het mandaat, die geschiedde vóór het van kracht worden van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, deze handeling niettemin verricht werd ten tijde van het van kracht zijn van het Wetsbesluit van 31 October 1940 ter aanvulling van het Wetsbesluit van 2 Februari 1940, hetwelk ten opzichte van de hier besproken vraag eenzelfde bepaling bevatte als bedoeld artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942;

Overwegende dat beroepster ten onrechte zou beweren «gedwongen» in de verkoop te hebben toegestemd; dat het ontvangen van het saldo van de verkoopprijs tijdens de bezetting en het goedkeuren van hare belangen van 1944 en 1945, waarin de gevolgen van de litigieuze verkoop vermeld waren, zonder het minste voorbehoud of protest het tegenovergestelde aanwijzen;

2° *Wat de toepasselijkheid van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942 betreft:*

Overwegende ten overvloede dat, indien men, quod non, de vordering niettemin als ontvankelijk zou willen beschouwen, deze dan nog ongegrond zijn zou in zoverre als steunend op artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, wat de overgedragen aandelen aan toonder Grafa betreft;

Overwegende dat beroepster inderdaad ten onrechte

opwerpt dat, afgezien van de kwestie van hun overdracht, aandelen aan toonder slechts een bewijsmiddel uitmaken, verschillend van de rechten, die zij vaststellen, zoals het recht op een deel in de winsten, het recht de algemene vergadering bij te wonen, het recht in te schrijven op kapitaalsverhogingen enz., rechten, die in onderhavig geval zouden gevestigd zijn ten kantore van de vennootschap Grafa in Argentinië, d.i. in niet bezet grondgebied, zoals in het aangehaalde artikel 14 voorzien;

Overwegende dat het ten deze niet gaat over de uitoefening van het een of ander vermogen, dat uit de eigendom van de aandelen aan toonder « Grafa » voortvloeit, doch om de geldigheid van de overdracht van eigendom van deze aandelen;

Overwegende dat aandelen aan toonder « roerend » zijn door wetsbepaling (art. 529 B.W.), dat zij belichaamd zijn in het aandeelbewijs, dat ze niet enkel bewijst, doch tevens vertegenwoordigt (Planiol, Ripert en Boulanger Bd. I 1950, blz. 1128 nr 2367); dat de overdracht ervan geschiedt door enkele levering van het aandeelbewijs (art. 45 van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen); dat zij dus ten aanzien van hun overdracht met lichamelijke roerende goederen gelijkgesteld worden en als zodanig behandeld en beschouwd (Kluyskens: Zakenrecht, 3e dr., blz. 37; Fredericq: Droit Commercial Belge Bd. IV, 1950, blz. 529 nr 345; Planiol, Ripert en Boulanger Bd. I blz. 1128 nr 3368; De Page: Bd. V blz. 909 nr 1040; die de nadruk legt op de toepasselijkheid van de artikels 2279 en 2280);

Overwegende dat het noodzakelijke gevolg van dit wettelijke stelsel is, dat aandelen aan toonder ten aanzien van hun overdracht zich ontegenzeggelijk bevinden ter plaatse waar het aandeelbewijs berust, dat ze vertegenwoordigt, zodat in de thans aanhangige zaak de besproken aandelen aan toonder « Grafa », waarvan de aandeelbewijzen zich ten tijde van hun overdracht in bezet België bevonden, niet onder toepassing vallen van artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942, aangezien zij « geen goederen of rechten zijn, die zich buiten de « bezette grondgebieden bevinden »;

Overwegende dat beroepene « Compagnie d'Anvers » er bovendien met reden op wijst, dat het stelsel van commissarissen-beheerders, ingevoerd door het Wetsbesluit van 19 Februari 1952, niet denkbaar is voor de uitoefening van voorrechten verbonden aan aandelen aan toonder, die in het bezette gebied zouden gebleven zijn;

Overwegende dat dezelfde beroepene verder terecht opmerkt dat om het bovenstaande wettelijk stelsel te breken de Belgische wetgever in 1952 niet zou hebben nagelaten een tekst uit te vaardigen als b.v. die van de Franse verordening van 15 Januari 1945 op de contrôle « van vreemde vermogens » in Frankrijk, die uitdrukkelijk « de goederen beoogt » zelfs in het buitenland gelegen, die toelaten in « Frankrijk rechten uit te oefenen » (Rc. Dalloz 17 Maart 1949, blz. 51-52);

3° *Wat de toepassing betreft van de wetsbepalingen op het pand:* (ontduiking van de formaliteiten voorzien bij artikel 10 van de Wet van 5 Mei 1872 en bij het Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936)

Overwegende dat beroepster de nietigheid van de verkoop van de aandelen verder doet steunen op het feit, dat deze verkoop de beschikking door de pandhoudende schuldeiser (Crédit Anversois) was over in pand gegeven effecten zonder naleving van de door de

wet (o.m. artikel 10 van de wet van 5 Mei 1872) voorgeschreven formaliteiten;

Overwegende dat bij akte van 22 December 1941 beroepster aan de «Crédit Anversoï» de macht verleende om in haar naam de bedoelde aandelen «Grafa» te verkopen tegen de prijs en in de voorwaarden, die hij zou goedvinden; dat deze overeenkomst om zijn pand te verwezenlijken door erover te beschikken een inpandgeving betrof, die dagteekent van 31 December 1934; dat het hier dus niet gaat om een overeenkomst («ontbindend beding»), die uit dezelfde tijd als de inpandgeving dagteekent of kort nadien is ontstaan, zodat de schuldenaar (beroepster) hier niet meer kan vermoed worden dwang vanwege de schuldeiser te hebben ondergaan; dat hier dan ook de doorgaans aangenomen oplossing moet gevolgd worden, die dergelijk beding geldig verklaart (zie Fredericq: *Traité Bd. II*, 1947, Nr 435, blz. 660; De Page *Bd. IV*, blz. 1092; Laurent, *Bd XXVIII*, Nr 519-521; Planiol en Ripert, *Bd. XII*, Nr 121, blz. 120);

Overwegende dat bovendien in onderhavig geval blijkt dat de schuld van Texsudam opeisbaar was ten tijde van het besproken beding; dat zulks ontegenzeggelijk het geval was voor het deel van de schuldvordering tegen Texsudam, dat door de Crédit Anversoï nooit aan derden werd overgedragen, waarvan het saldo op 12 December 1941 1.773.832 fr. beliep, welk deel nooit een schuld op termijn betrof en sedert jaren opeisbaar was; dat, zoals door de eerste rechter aangenomen, hetzelfde kan gezegd worden van het deel van de schuld Texsudam (13.633.556 frank of 13.200.000 frank plus intresten) in October 1940 door de Crédit Anversoï aan de OLIC (die zich in de rechten bevond van de S.N.C.I.) terugbetaald, omdat hij, Crédit Anversoï, deze hoofdelijk gewaarborgd had; dat dit bedrag van 15.633.556 fr. het in October 1940 bestaande saldo uitmaakte van het op 31 December 1934 door de Crédit Anversoï aan de S.N.C.I. afgestane deel (18.000.000 fr.) van de schuldvordering op Texsudam, en deze afstand geschiedde onder de voorwaarde, dat de S.N.C.I. de terugbetaling mocht vorderen in geval van verzoek om uitstel van betaling; dat de Crédit Anversoï op 6 Dec. 1939 om dergelijk uitstel verzocht, waardoor de schuld opeisbaar werd; dat in October 1940 de O.L.I.C. zich in de rechten bevond van de S.N.C.I., en de Crédit Anversoï door de terugbetaling van het saldo van 13.633.556 fr. in de plaats werd gesteld van O.L.I.C. ten aanzien van zijn schuldvordering tegenover Texsudam;

4° *Wat de nietigheid betreft van de verkoop wegens geweld en bedrog* (artt. 1109 en volg. B.W.):

Overwegende dat beroepster de nietigheid inroept van de litigieuze verkoop van de aandelen «Grafa» om reden dat de aan de Crédit Anversoï toegestane lastgeving (met ontbindend beding) door geweld en bedrog bekomen werd;

Overwegende dat beroepene Crédit Anversoï, terecht hiertegen aanvoert, dat deze juridische grondslag en oorzaak thans voor het eerst aan de rechtsvordering gegeven wordt in hoger beroep en een nieuwe eis is, die krachtens artikel 464 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet ontvankelijk is; dat zulks inderdaad een schending oplevert van de trouw, aan de inleidende dagvaarding en de conclusiën van eerste aanleg verschuldigd;

Overwegende dat het bovendien om loutere beweringen gaat vanwege beroepster, waarvan het bewijs niet geleverd is; dat van geen andere bedreiging een spoor aan te treffen valt ten opzichte van Texsudam

dan dat het gebruik heeft gemaakt van de wettelijke dwangmiddelen in geval van niet-betaling van de schuld, wat geen oorzaak van nietigheid kan uitmaken.

5° *Wat de beweerde nietigheid betreft van de last, als zijnde in het uitsluitend belang van de lasthebber gegeven:*

Overwegende dat volgens beroepster de gegeven last om de aandelen Grafa te verkopen nietig is «daar» de lastgever de lasthebber niet kan verplichten in «het uitsluitend belang van deze laatste te handelen»;

Overwegende dat een last niet nietig is, omdat hij in het belang van de lasthebber is gegeven (zie Planiol; Ripert, *Bd. XI*, n° 1492, blz. 846; De Page, *Bd. V*, blz. 457); hij kan immers, zoals de aangehaalde schrijvers opmerken, de voorwaarde uitmaken van een andere overeenkomst, waaraan hij verbonden is en waardoor hij onherroepelijk wordt;

Overwegende dat juist in dit geval de lastgeving tot een algemeen redmiddel behoorde (zie proces-verbaal van de vergadering van 23 October 1940 van de Raad van Beheer van Texsudam: verklaring Moxhon: «il s'agit en l'occurrence d'un plan d'ensemble, destiné à éviter que des mesures d'exécution doivent être prises pour le remboursement des créanciers du Crédit Anversoï, ce qui entraînerait fatalement une mise en faillite de plusieurs sociétés et notamment de la Texsudam»);

Overwegende dat in feite de lastgeving evenveel belang voor Texsudam als voor de Crédit Anversoï vertoonde, aangezien Texsudam hierdoor aan een gedwongen tenuitvoerlegging ontsnapte; dat de Crédit Anversoï er alle belang bij had de aandelen «Grafa» tegen de hoogste prijs te verkopen, aangezien hij, afgezien van zijn schuldvordering op Texsudam, houder was van meer dan 90.000 aandelen Texsudam op 170.000, en beroepster geen enkele redelijke uitleg verschafte om aan de Crédit Anversoï een voor Texsudam nadelige handelwijze toe te schrijven;

Overwegende dat in strijd met de blote beweringen van beroepster, geenszins blijkt dat een hogere koop-prijs voor de aandelen «Grafa» had kunnen bekomen worden en de Crédit Anversoï zijn lastgeving niet goed uitvoerde; dat beroepster niet bewijst, noch zelfs beweert, dat zij zelf in de maanden, die verliepen van af het toestaan der lastgeving aan de Crédit Anversoï tot de verkoop door deze laatste van de aandelen «Grafa», een hogere prijs dan 25 miljoen had kunnen bekomen, of dat ten tijde van de verkoop een aandeel «Grafa» ooit tegen een hogere prijs verkocht werd dan die, welke in casu bedongen werd;

6° *Wat de beweerde nietigheid betreft van de last, omdat deze practisch door de Crédit Anversoï aan de Crédit Anversoï gegeven werd:*

Overwegende dat beroepster de geldigheid van de lastgeving betwist, bij gebrek aan bestaan van de daartoe nodige onafhankelijke wil, en beweert dat «Sopafinin» en «Crédit Anversoï» slechts één enkel wezen vormden en «Sopafinin» over de verpletterende meerderheid aandelen Texsudam beschikte, zodat, dank zij de feiten van «Sopafinin», de Crédit Anversoï zich zelf last zou gegeven hebben;

Overwegende dat het onderzoek van dit middel en van de geldigheid van de algemene vergadering dd. 12 Februari 1952 van Texsudam, die in het verlenen van de last toestemde, wel binnen de perken ligt van het rechterlijk contract, hetwelk de geldigheid van de

overdracht van de aandelen Grafa — en dus van de daartoe gebruikte lastgeving — tot voorwerp heeft;

Overwegende dat « Crédit Anversoıs » en « Sopafinin » twee afzonderlijke vennootschappen en rechtspersonen zijn en de aandelen Sopafinin ten andere onder het publiek verspreid werden, zodat niet kan beweerd worden « in rechte » dat de Crédit Anversoıs bij middel van Sopafinin op de algemene vergadering Textsudam zich zelf last zou verleend hebben; dat evenmin de stemming door dit optreden van Sopafinin in haar geheel vervalst werd, daar, afgezien van de stemmen van Sopafinin, de last op 12 Februari 1941 n g met 506 tegen 500 verleend werd, zodat evenmin « in feite » kon gesproken worden van een door de Crédit Anversoıs aan zichzelf gegeven last; dat weliswaar beroepster verder gewag maakt van de stemming (onder die 506 stemmen) van zekere Provost « verworven op beloften, waarvan geen « enkele werd gehouden », doch dat het hier gaat om een louter gezegde, waaromtrent noch verdere uitleg, noch bewijs wordt geleverd;

Overwegende dat beroepster bovendien steeds uit het oog verliest, dat sedert 1934 haar toestand zeer bedenkelijk was; dat zij aan gerechtelijke vervolging en vereffening was blootgesteld, zodat de tot stand gekomen overdracht voor haar zelf voordelig is geweest door haar aan die dwangmaatregelen te doen ontsnappen en een bedrag van ongeveer 10 miljoen netto-actief te bezorgen;

Overwegende dat ev nmin het ontbreken van « vrije wil » in hoofde van Textsudam kan afgeleid worden uit het verleende recht « de titels te verkopen aan » gelijk wie, gelijk wanneer en aan gelijk welke prijs, » en zelfs voor een hoger bedrag dan de schuld » Textsudam jegens de Crédit Anversoıs »;

Overwegende dat deze clause haar uitleg vindt in de grotere mogelijkheden, waarover volgens het onderzoek van de zaak de Crédit Anversoıs beschikte om aldus een hogere prijs voor de aandelen « Grafa » te bekomen, alsook in de omstandigheid, van het gelijklopend belang van Textsudam en Crédit Anversoıs, daar laatstgenoemde er alle belang bij had de hoogst mogelijke prijs te zien toekennen, niet alleen om de terugbetaling van haar schuldvordering op Textsudam te verzekeren, maar tevens voor het overtreffend deel van de bekomen prijs, met het oog op de 90.393 aandelen Textsudam, die haar door Sopafinin werden afgestaan;

Overwegende dat in deze voorwaarden de last geldig verleend werd voor het geheel; dat er geen reden toe bestaat om hem nietig te verklaren in zoverre hij in een ruimere mate toegestaan werd dan het bedrag van de schuldvordering van de Crédit Anversoıs, en dat dus niet kan ingegaan worden op het besluit « in ondergeschikte orde » van beroepster tot teruggave van 1124 aandelen Grafa of hun tegenwaarde.

7° *Wat het door de Crédit Anversoıs ingestelde tegenberoep betreft, met betrekking tot de nietigverklaring van de algemene vergadering van 30 September 1952 :*

Overwegende dat de eerste rechter de beslissing van de algemene vergadering Textsudam van 30 September 1942, die de verkoop van de aandelen Grafa bekrachtigde, nietig en zonder waarde heeft verklaard, om reden dat de Crédit Anversoıs op die datum reeds eigenaar geworden was van de 90.393 aandelen Textsudam, die vroeger aan Sopafinin toebehoorden, en dus de dubbele hoedanigheid verenigde van ontheffing verlenende lastgever en van ontheffing verkrijgende lasthebber;

Overwegende dat geen enkele wetsbepaling aan een aandeelhouder, wiens belang in strijd mocht zijn met

dat van de vennootschap, verbiedt deel te nemen aan de stemming in algemene vergadering; dat zulks bij artikel 60 van de samengeordende wetten op de vennootschappen slechts voorzien wordt voor de beheerders en dan nog de sanctie van hun onwettig stemmen niet de nietigheid is, doch alleen de verplichting de berokkende schade te vergoeden (Fredericq, Bd. V, n° 429, blz. 617; Nouvelles : Droit Commercial, Bd. III, n° 1868, en aangehaalde rechtspraak onder n° 1869); dat de wetgever in artikel 76 (gewijzigd bij Koninklijk Besluit n° 26 van 31 October 1934, artikel 4) van de samengeordende wetten weliswaar zekere perken gesteld heeft aan het deelnemen aan de stemming in een algemene vergadering, doch deze in onderhavig geval zijn in acht genomen;

Overwegende dat, indien de minderheid van de aandeelhouders zich mocht hebben gekrenkt geacht door rechtsmisbruik vanwege de meerderheid bij de bekrachtiging van de uitvoering van de last van 30 September 1952, dan nog niet de vennootschap Textsudam als zodanig, doch die minderheid zelve de vordering tot schadevergoeding had behoren in te stellen; dat beroepster (Textsudam) bijgevolg niet gerechtigd is zich te beklagen over de bekrachtiging van de verkoop van de aandelen Grafa door de algemene vergadering van 30 September 1952;

Overwegende dat beroepster tevergeefs aanvoert dat de bekrachtiging van 30 September 1952 ongeldig zou zijn ingevolge artikel 1338 Burgerlijk Wetboek, omdat de bedoelde bekrachtiging de gebreken niet vermeld; waarvan zij de verbetering beoogt;

Overwegende dat de verscheidene akten, die aan de stemming van 30 September 1952 voorafgingen, met geen enkel gebrek waren behept, en dat er dus geen gebreken konden of moesten vermeld worden; dat in werkelijkheid de besproken bekrachtiging geen geval van toepassing opleverde van artikel 1338 B. W., doch alleen een goedkeuring en bekrachtiging door de lastgever van de door de lasthebber gesloten verkoop, d.i. van de uitvoering van zijn last;

Overwegende dat deze bekrachtiging ten andere niet noodzakelijk was (zie artikel 1998 B. W.) voor de geldigheid van de verkoop van de aandelen Grafa, daar geenszins bewezen is dat de lasthebber (Crédit Anversoıs) buiten de perken van zijn macht zou gehandeld hebben;

Overwegende dat uit bovenstaande overwegingen — die, welke betrekking hebben op voormelde bekrachtiging van 30 September 1952, daarin begrepen — en tevens uit de bekrachtiging, welke beroepenen willen zien in de aanneming zonder voorbehoud door de algemene vergaderingen Textsudam van de balansen over de dienstjaren 1944 en 1945, voortvloeit dat de eis van beroepster, in zoverre hij steunt op andere rechtsgronden dan die, ontleend aan het wetsbesluit van 19 Februari 1942, ongegrond is; dat het ten deze meer gepast blijkt in dit opzicht de eis ongegrond te verklaren eerder dan niet-ontvankelijk, aangezien het gedane onderzoek ten gronde van de besproken rechten en de door beroepenen als middel van niet-ontvankelijkheid ingeroepen bekrachtigingen feitelijk overbodige maatregelen waren ten aanzien van de hierboven onderzochte vragen.

8° *Wat het « akte geven » betreft aan beroepster van het voorbehoud van haar rechten, spruitende uit de door haar beweerde slechte uitvoering van de last :*

Overwegende dat er geen bezwaar bestaat tegen verlening van akte van bedoeld voorbehoud; doch dat dit niet dient voorafgegaan te worden door de beschou-

wingen, door de eerste rechter ontleend aan vroegere oorlogsomstandigheden, aan een kort uittreksel uit het verslag van de vereffenaars van de Crédit Anversois en uit de beweerde waarde van de peso ten tijde van de verkoop van de aandelen van Grafa; dat deze beschouwingen niet behoren bij een blote akteverlening, en ten andere alle doeltreffendheid missen, zolang niet bewezen is, zoals tot hertoe het geval is, dat de aandelen Grafa ten tijde van de verkoop in 1942 een hogere waarde zouden gehad hebben dan de in onderhavig geval bedongen prijs.

Om deze redenen :

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, dat is toegepast;

Gehoord ter openbare zitting de heer Advocaat-Generaal van den Eynde de Rivieren in zijn eensluidend advies;

Rechtdoende op tegenspraak,

1° Ontvangt het ingestelde hoger beroep en de ingestelde tegenberoepen; verklaart het beroep ongegrond.

2° Verklaart de tegenberoepen gegrond in zoverre zij er toe strekken de door beroepster ingestelde eis niet ontvankelijk te doen verklaren voor zoveel hij steunt op artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942; doet in zover het bestreden vonnis te niet.

Wijzigende, verklaart de door beroepster ingestelde eis niet ontvankelijk voor zover hij steunt op artikel 14 van het Wetsbesluit van 19 Februari 1942;

3° Verklaart verder het tegenberoep, ingesteld door beroepene Crédit Anversois, gegrond, voor zover de eerste rechter de beslissing van de algemene vergadering (Texsudam) van 30 September 1942 niet en zonder waarde verklaard.

Wijzigende en uitspraak doende ten aanzien van het tegenberoep van de Crédit Anversois alleen, tegenover de N.V. «Texsudam», verklaart geldig de beslissing van de algemene vergadering van Texsudam op 30 September 1942.

4° Bevestigt voor het overige het beschikkend gedeelte van het bestreden vonnis en veroordeelt beroepster tot de kosten van beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 26 Februari 1952.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. De Walque en Santenaire.

Advocaat-generaal : M. Vanhoudt.

Advocaten : Mrs. Tahon en Castille.

Douanen en Accijnzen. — Vereisten waaraan de toelating van de Vrederechter tot het doen van een onderzoek moet voldoen. — Geldigheid van proces-verbaal. — De huiszoeking behoeft niet te geschieden door de « aangestelden », die in de toelating zijn aangewezen.

*Het verzoek om toelating en bijstand en de door de Vrederechter verleende toelating voldoen in het onderhavige geval aan de wettelijke vereisten. Waar schriftelijk gevraagd wordt te mogen optreden « op elk ogenblik van de dag tussen zonsopgang en zons-
ondergang », is het uur ter voldoening aan de wet rechtsgeldig vermeld. De niet-vermelding van het*

uur in het verzoek last overigens de geldigheid van de toelating van de Vrederechter niet aan.

De Vrederechter heeft, zoals hij het doen mocht, de rijkswacht aangewezen om de « aangestelde » te vergezellen; de Vrederechter is niet verplicht de leden der rijkswacht bij name aan te wijzen.

*De omstandigheid, dat het proces-verbaal niet op staande voet of zo vlug mogelijk is opgemaakt, voor-
gelezen en gesloten, doet niet af aan de geldigheid van het proces-verbaal. Nergens vereist de wet dat de beambten, die verrichtingen uitvoeren als ten deze bedoeld, de rang van controleur moeten bezitten, noch dat de huiszoeking moet geschieden door de « aangestelden », die in de toelating daartoe zijn aangewezen.*

O.M. en Minister van Financiën t/ Samijn.

Overwegende dat Samijn op 30 Mei 1952 tijdig en regelmatig verzet heeft gedaan tegen het op 6 December 1951 door dit Hof bij verstek gewezen arrest; dat dit verzet ontvankelijk is en het arrest waartegen verzet als niet bestaande dient te worden beschouwd;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig in hoger beroep is gekomen van het vonnis a quo;

Overwegende dat het arrest waartegen verzet de openbare vordering vervallen heeft verklaard door verjaring wat ten voordele van de verzetdoende verdachte verworven blijft; dat anderzijds het vervolgend beheer van het vonnis a quo niet in hoger beroep is gegaan;

Overwegende dat de burgerlijke eis, strekkende tot de betaling der gesloken rechten tijdig werd ingesteld door de dagvaarding in eerste aanleg, dagtekenende 19 Juni 1950, terwijl was gestuit op 13 September 1948, datum van het opstellen van het proces-verbaal en ook van de aangetekende toezending van het afschrift van dit proces-verbaal aan Samyn;

Overwegende dat het verzoek om toelating en bijstand en ook de door de Vrederechter verleende toelating voldoen aan de vereisten van de wet; dat, daar waar schriftelijk gevraagd wordt te mogen optreden « op elk ogenblik van de dag tussen zonsopgang en zons-
ondergang » het uur ter voldoening aan de wet rechtsgeldig is vermeld; dat overigens het niet vermelden van het uur in het verzoek de geldigheid van de toelating van de Vrederechter niet aantast; dat de plaats en het gebouw, waar het optreden moest gebeuren, volledig en nauwkeurig in het verzoek zijn vermeld met straat, nummer en ligging (gemeente), en dat de andersluidende beweringen van Samyn tegen de werkelijkheid indruisen; dat verder nog de vermelding « P. V. B.A. Samyn » geen twijfel laat nopens de persoon, bij en tegen wie er zal opgetreden worden en volstaat als rechtsgeldige aanduiding van deze persoon, bijzonder wanneer het er om gaat binnen te dringen in de burelen of magazijnen van een handelsfirma of rechtspersoon; dat de vraag om toelating en bijstand gedaan werd door een inspecteur van Douanen en Accijnzen die hiërarchisch hoger staat dan een controleur;

Overwegende dat de Vrederechter te Menen de gevraagde toelating en bijstand heeft verleend voor verrichtingen, die in zijn kanton moesten worden uitgevoerd; dat hij zijn toestemming heeft gegeven op het bij hem ingediende verzoek en op hetzelfde bescheid; dat zodoende al de bestanddelen van het verzoek eveneens in de toelating zijn opgenomen; dat de Vrederechter, zoals hij het doen mocht, de rijkswacht heeft aangewezen om de aangestelde te vergezellen en bij te

staan; dat de Vrederechter niet verplicht is de leden der rijkszwacht «nominatim» aan te wijzen;

Overwegende dat Samyn aanvoert dat het proces-verbaal ter zake niet op staande voet of zo vlug mogelijk werd opgesteld, voorgelezen en gesloten; dat dit middel ongegrond is om de redenen, die de eerste rechter aanvoert, en niet afdoende is, omdat daardoor de geldigheid van het proces-verbaal niet wordt aangetast; dat, daar waar Samyn aanvoert dat het afschrift van het proces-verbaal hem niet werd betekend, dit strijdig is met de werkelijkheid, aangezien in de bundel het bewijs berust dat deze betekening per aange tekende zending gebeurde op 13 September 1948 (dag waarop het proces-verbaal werd afgesloten);

Overwegende dat Samyn verder, en dit om de gronde redenen van de eerste rechter, die door het Hof worden overgenomen, ten onrechte aanvoert dat hij niet werd uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de sluiting van het proces-verbaal;

Overwegende bovendien dat nergens door de wet vereist wordt dat de beambten, die dergelijke verrichtingen uitvoeren, de graad van controleur moeten bezitten, noch dat de huiszoeking moet geschieden door de aangestelden, die in de toelating zijn aangeduid; dat overigens twee der bekeurders, die de huiszoeking uitvoerden, wel in het verzoek en de toelating zijn aangewezen, wat volstaat; dat om die redenen en ook om die van de eerste rechter, die hier worden overgenomen, de huiszoeking in de lokalen der firma «Santy», Rijsselstraat 27, te Menen, regelmatig is geschied; dat derhalve de middelen, steunend op enig gebrek aan toestemming in de gedane huiszoeking, als overbodig en ondoeltreffend voorkomen;

Overwegende nog, dat het binnentreden in de particuliere woning van Lahousse vader en zoon en het inbeslagnemen van documenten aldaar gebeurd zijn op uitnodiging, met toestemming, met vrijwillige medewerking en vrijwillige terhandstelling vanwege beide; dat hier derhalve ook alles regelmatig en rechtsgeldig is gebeurd;

Overwegende dat om dezelfde redenen, alle middelen ontleend aan artikel 181 van de algemene wet van grond ontbloom zijn; dat deze wettekst slaat op het onderhavige geval;

Overwegende dat Samyn, om de hierboven reeds aangehaalde redenen tegen de geldigheid van de huiszoeking, eveneens ten onrechte aanvoert dat de bekeurders, die de vaststellingen, verhoren en verrichtingen deden, niet dezelfde zijn, die de huiszoeking uitvoerden of in het verzoek tot toelating of in de toelating waren vermeld;

Overwegende dat, daar waar Samyn opwerpt dat Lahousse voor eigen rekening handelde, dit middel ongegrond is om de hier overgenomen redenen van de eerste rechter; dat inderdaad de schuld van Samyn blijkt uit de vaststellingen van de bekeurders, de verklaringen van hen, die werden verhoord, en uit de inhoud van de inbeslaggenomen documenten; dat daartegen noch de tegenstrijdigheid in de verklaringen van Lahousse, noch de stukken in eerste aanleg neergelegd door Samyn, noch het feit dat geen sluikwaar werd inbeslaggenomen (sluikwaar die overigens praktisch niet meer aanwezig was), kunnen opwegen;

Overwegende dat verder nog uit de gegevens ter zake blijkt, dat de onregelmatige handelingen, die de grondslag vormen van de vervolging, niet in de regelmatige boekhouding zijn ingeschreven; dat de voorlegging van deze boekhouding overbodig is en het verzoek daartoe ongegrond en bovendien als dilatoir middel

moet worden beschouwd; dat het Hof over voldoende gegevens beschikt om te oordelen;

Overwegende dat de feiten om de gegronde redenen van de eerste rechter, hier door het Hof overgenomen, bewezen zijn gebleven; dat deze feiten ten grondslag liggen aan de burgerlijke eis en, alhoewel strafrechtelijk verjaard, een wanbedrijf uitmaken, waardoor de verzetdoende partij aan het vervolgend beheer een schade heeft berokkend, bestaande in het verlies der gesloten rechten; dat deze rechten in het beroepen vonnis en het arrest, waartegen verzet, bepaald worden op 258.233 fr.;

Overwegende dat de verzetdoende partij opwerpt dat zijn medevennoten in de firma «Santy»; de genaamde Valcke en Lahousse, met het beheer een dading hebben gesloten en daaraan hebben voldaan; dat het beheer het daarmede eens is en aangeeft dat Valcke een dading heeft aangegaan en ter voldoening daaraan 100.000 fr. heeft betaald, en Lahousse een dading van 50.000 fr. en dat het beheer toegeeft dat de dading van Valcke in verrekening komt ten gunste van Samyn, maar niet die van Lahousse, omdat deze de transactie heeft aangegaan ten aanzien van de straf; dat de verzetdoende partij omtrent deze mededeling geen opmerking doet;

Overwegende dat de schuld van Samyn tegenover het bestuur aan de hand van de dading, door zijn mededaders of medeplichtigen aangegaan en uitgevoerd, evenredig dient te worden verminderd;

Om deze redenen :

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, de artikelen 209, 210, 211 van het Wetboek van Strafvordering, de artikelen 24, 22, 26, 28 der wet van 17 April 1878, 1 der wet van 30 Maart 1891, en de wetsbepalingen, aangehaald in het vonnis a quo, alsmede artikel 187 van het Wetboek van Strafvordering, welke wetsbepalingen door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangehaald zijn;

Het Hof,

rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart het verzet ontvankelijk en zegt dat het arrest waartegen verzet als niet bestaande moet worden beschouwd;

Verklaart de ingestelde beroepen ontvankelijk;

Verklaart de openbare vordering vervallen door verjaring;

Zegt dat bewezen is dat de verzetdoende partij zich schuldig heeft gemaakt aan het hem te laste gelegde, doordat hij als dader of mededader het wanbedrijf uitgevoerd of aan de uitvoering ervan rechtstreeks heeft medegewerkt;

Bevestigt het bestreden vonnis voor zover het verdachte veroordeeld heeft tot het betalen van de toepasselijke rechten met dien verstande, dat van het bedrag ervan zal afgetrokken worden de som van 100.000 fr., door Valcke reeds krachtens transactie betaald en ook alle andere bedragen deswege uitgekeerd in afrekening der rechten;

Doet het eerste vonnis te niet voor het overige;

Kosten van beide instanties te laste van de Staat, met uitzondering van de gebeurlijke kosten van dit arrest, welke te laste zullen vallen van de veroordeelde.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 12 Juni 1953.

Voorzitter : M. Janssens.
 Rechters : M.M. Sury en Wildiers.
 Advocaten : Mrs Meeus en Dieryck.

Sequestratie. — Aansprakelijkheid van de Dienst van het Sequester op grond van art. 1382 B.W.

De Dienst van het Sequester is niet contractueel verbonden met de onder sequestratie gestelde, doch op grond van art. 1382 B.W. verantwoordelijk voor de schade, veroorzaakt door de fouten of nalatigheden, welke hij heeft begaan in het hem bij de Wet opgedragen beheer der goederen.

Zimmerman t/ Dienst van het Sequester.

Gelet op de dagvaarding van deurwaarder Mellaerts te Brussel dd. 27 December 1952, waarbij aanlegger, wiens goederen onder sequestratie werden gesteld, vordert dat de sequestratie over zijn goederen, rechten en belangen zal worden opgeheven en verweerder zal worden veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding van fr. 25.106;

Overwegende dat aanlegger, wiens goederen onder sequestratie werden gesteld op grond van het Wetsbesluit van 23 Augustus 1944, zich beroept op art. 4 van de Wet van 14 Juli 1951 om te beweren dat de sequestratie dient opgeheven te worden, terwijl verweerder aanvoert dat de bij de wet gestelde voorwaarden vervuld zijn (verblijf van de Duitser Zimmerman in België van 1939 tot 1946), de sequestratie mag worden opgeheven voor de toekomst;

Overwegende dat dit onderscheid ten deze zonder belang is, vermits verweerder bereid is de sequestratie op te heffen, doch het geschil tussen partijen gaat over de beheersrekening, daar aanlegger beweert dat verweerder door zijn schuld er toe gebracht werd een bedrag van fr. 25.106 als verwijlsintresten te betalen aan het Beheer der Belastingen voor de onder sequestratie gestelde goederen, terwijl de nodige gelden aanwezig waren om het verschuldigde bedrag tijdig te betalen en, zo dit laatste was geschied, een verplichting tot betaling van deze verwijlsintresten niet zou zijn ontstaan;

Overwegende dat verweerder doet opmerken dat hij niet optreedt als lasthebber van aanlegger, wat juist is; dat aanlegger echter aanvoert dat de verantwoordelijkheid van verweerder volgt uit art. 1382 B. W.;

Overwegende dat verweerder beweert dat de teruggave van de gesequestreerde boedel geschiedt in de actieve en passieve toestand op het ogenblik van de teruggave, mits vooraf alle nog openstaande schulden en kosten voldaan worden (art. 19 van de Wet van 14 Juli 1951, dat verwijst naar de artikelen 3, 4, 5 en 6 van het Wetsbesluit van 13 Januari 1947);

Overwegende dat deze stelling nochtans niets afdoet aan de beginselen aangaande de verantwoordelijkheid, welke verder zullen besproken worden;

Overwegende dat verweerder te vergeefs betoogt, dat de maatregel, die aan de grond ligt van deze vrijgave, een gunst is en dat de Belgische Staat zich buiten deze gunstmaatregel toch niet zal willen verbinden hebben tot een verantwoordelijkheid spruidend uit zijn beheer;

Overwegende dat nergens in de Wettekst deze beperking van verantwoordelijkheid wordt bepaald;

Overwegende dat van het ogenblik af dat een persoon onder sequestratie wordt gesteld, het beheer van zijne onder sequestratie gestelde goederen, wordt overgenomen door de Dienst van het Sequester, die onder anderen overeenkomstig artikel 8 van het Wetsbesluit van 23 Augustus 1944 gehouden is « tot een bedrag gelijk aan het actief der goederen onder sequester de verbintenissen van de onder sequester gestelde jegens de Staat enz., te vervullen »;

Overwegende dat de sequestratie de goederen van degene, tegen wie die maatregel genomen is, aan diens macht onttrekt en hem belet zich te bemoeien met het beheer zijner goederen door de Dienst van het Sequester (Comm. Bruxelles, 24 Okt. 1949, Rev. Fail-lites 1949-50, 122), zijnde zijne rechten beschermd door de mogelijkheid van een later verhaal tegen de Dienst, indien deze een fout heeft begaan (Verschelden : « Les Sequestres » n° 50);

Overwegende dat de verantwoordelijkheid van de beheerders van de Dienst bepaald wordt in art. 18 van het Wetsbesluit van 23 Augustus 1944 en gelijkgesteld wordt met die van de bezoldigde lasthebbers; dat terecht ten deze wordt opgemerkt dat de Dienst van het Sequester niet contractueel verbonden is met de onder sequestratie gestelde, doch op grond van artikel art. 1382 B.W. de Dienst verantwoordelijk is voor de gevolgen van de fouten of nalatigheden, welke hij heeft begaan in het beheer der goederen, zoals hem dit werd opgelegd door de Wet;

Overwegende dat niet ontkend wordt dat vanaf 1 Januari 1947 de Dienst van het Sequester beschikte over een bedrag van meer dan fr. 100.000, dat aan aanlegger toekwam en deze laatste reeds toen een bedrag verschuldigd was voor 'extra-belasting' van fr. 136.300;

Overwegende dat het feit, dat deze belastingen bijzonder bevoorrecht waren op de goederen van de onder sequestratie gestelde, tot gevolg heeft dat verweerder ze kon uitbetalen zonder gevaar een billijke uitkering der gelden onder de schuldeisers te schenden (Cass. 9 Maart 1950, Pas. 1950, I, 487); dat het dus aangewezen was deze belastingen uit te betalen met de voorhanden gelden ten einde te beletten dat intresten zouden blijven oploten;

Dat verweerder te vergeefs aanvoert dat hij op dat ogenblik niet wist welke zijn beheerskosten zouden zijn en of hij geen proceskosten zou te betalen hebben, vermits vaststaat dat thans, na aftrekking van de beheerskosten en niettegenstaande het proces waarvan verweerder gewag maakt werd verloren (weliswaar werden de kosten door de Dienst zelf gedragen) er nog een bedrag van circa 25.000 fr. voorhanden is; dat meteen het argument van verweerder, als zou hij de voorafneming der uitgaven en onkosten herleid hebben tot het nog beschikbaar saldo, vervalst;

Overwegende dat aldus bewezen is, dat verweerder door bedoelde belastingen niet tijdig te betalen een verzuim begaan heeft en aldus een schade veroorzaakt heeft aan aanlegger, waarvan het bedrag, zijnde fr. 25.106, niet ernstig betwist wordt en die de verwijlsintresten vertegenwoordigt voor te late betaling der belastingen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak,

Na erover beraadslaagd te hebben,

alle andere of strijdige besluiten verwerpende,

Verleent akte aan verweerder dat hij bereid is het onder sequestratie gestelde vermogen ter beschikking te stellen van aanlegger na betaling der kosten volgens afrekening;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;
Zegt voor recht dat bij toepassing van art. 4 van de Wet van 14 Juli 1951 de sequestratie van de goederen, rechten en belangen van aanlegger opgeheven is;

Veroordeelt verweerder om binnen de acht dagen na dit vonnis opheffing te verlenen van voormelde Sequestratie en voor het geval hij in gebreke mocht blijven hieraan te voldoen, zegt voor recht dat dit vonnis als opheffing zal gelden;

Veroordeelt verweerder om aan aanlegger te betalen als schadevergoeding de som van fr. 25.106 met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer — 8 Maart 1952.

Voorzitter : M. Struye.

Rechters : M.M. De Brauwere en De Prêter.

O. M. : M. Eeckhout (pl. rechter).

Echtscheiding. — Wedereis. — De daartoe strekkende conclusie behoeft niet te worden betekend. — Toelaatbaarheid van voorwaardelijke wedereis tot echtscheiding. — Bevoegdheid van de Rechtbank om kennis te nemen van het verzoek om voorlopige maatregelen.

Waar het K. B. van 7 Februari 1936 de vertegenwoordiging door een pleitbezorger onverplicht heeft gesteld, ligt het voor de hand dat artikel 77 Rv. niet moet worden in acht genomen, indien een der partijen toch een pleitbezorger heeft gesteld.

Krachtens artikel 251 B.W. worden wedereisen in een echtscheidingsprocedure ingesteld bij eenvoudige conclusie; nergens stelt de wet de eis dat deze vooraf zou moeten betekend worden.

Geen enkel rechtsbeginsel verzet zich tegen het instellen van een wedereis tot echtscheiding voor het geval de hoofdeis wordt toegewezen.

De Rechtbank is bevoegd kennis te nemen van het verzoek om voorlopige maatregelen, doch acht i.c. gewenst dat de partijen zich dienaangaande wenden tot de Voorzitter in kortgeding.

Van de Walle t/ Haeck.

I. Hoofdeis.

Overwegende dat de eis strekt tot echtscheiding;

Overwegende dat de aan die vordering ten grondslag liggende feiten vooralsnog niet naar eis van rechten zijn bewezen; dat dit bewijs echter kan voortvloeien uit de navolgende, door de eiser gestelde feiten, welke nauwkeurig, ter zake dienende en afdoende zijn.

II. Wedereis.

Overwegende dat bij besluitschrift, gedagtekend 12 October 1951, de verweerster in de hoofdzaak vordert dat haar een provisie ad litem en een onderhoudsgeld tijdens de procedure zal worden uitbetaald, en vraagt dat voor het geval de hoofdeis mocht ingewilligd worden de echtscheiding ook ten haren voordele zou worden toegestaan op grond van onderhoud van éen bijzijf;

Overwegende dat de eiser in de hoofdzaak, verweerder op wedereis, opwerpt dat bij gebrek aan betekening van de besluiten de wedereis niet ontvankelijk is en daarenboven de wedereis tot echtscheiding onontvankelijk is, omdat hij voorwaardelijk is;

Overwegende dat waar het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1936 de vertegenwoordiging door een pleitbezorger in de echtscheidingsprocedure onverplicht heeft verklaard, het voor de hand ligt dat de bepaling van artikel 77 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet moet worden nageleefd, indien een der partijen toch een pleitbezorger stelt;

Overwegende dat anderdeels overeenkomstig artikel 251 van het Burgerlijk Wetboek de wedereisen in de procedure tot echtscheiding worden ingesteld bij eenvoudige conclusie;

Dat nergens vereist wordt dat deze vooraf zou moeten betekend worden;

Dat trouwens artikel 173 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de aanvaarding van de nietigheid van een akte slechts toelaat indien de tegenpartij hierdoor benadeeld is en zulks in casu hoegenaamd niet bewezen is;

Overwegende dat de eiser in de hoofdzaak ten onrechte tot de niet-ontvankelijkheid van de wedereis tot echtscheiding concludeert, omdat hij voorwaardelijk is;

Overwegende inderdaad dat geen enkel rechtsprincipe zich verzet tegen het instellen van een wedereis tot echtscheiding, waarover slechts moet worden beslist, indien de hoofdeis gegrond wordt verklaard;

Overwegende dat de eiser in de hoofdzaak eveneens ten onrechte de onbevoegdheid dezer Rechtbank opwerpt om over de voorlopige maatregelen te beslissen;

Overwegende dat de Rechtbank bevoegd is om kennis te nemen van de vorderingen betreffende deze maatregelen, doch het wenselijk voorkomt, dat de partijen zich dienaangaande wenden tot de Voorzitter der Rechtbank in kortgeding;

Op die gronden,

De Rechtbank, gelet op de artikelen

Gehoord de heer Eeckhout, plaatsvervangend rechter, waarnemend het ambt van Openbaar Ministerie, in zijn eensluidend advies;

Rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart de eis en wedereis beide ontvankelijk;

Vooraleer nader te beslissen, laat de eiser in de hoofdzaak toe door alle middelen van recht, getuigenissen inbegrepen, de vijf gestelde feiten te bewijzen (zonder belang);

Laat de tegenpartij toe tot het tegenbewijs;

Benoemt tot rechter-commissaris de heer De Brauwere, of bij diens verhindering, de heer Duchène, plaatsvervangend rechter;

Beveelt aan de partijen zich te wenden tot de heer Voorzitter in kortgeding om over de voorlopige maatregelen te beslissen.

Reserveert de kosten.

Advies van het O.M.

Bij verzoekschrift, in Januari 1051 ingediend, heeft eiser, die toen 57 jaar oud was, vertegenwoordigd door een pleitbezorger, de echtscheiding aangevraagd tegen verweerster, die toen 60 jaar oud was en met wie hij 36 jaar vroeger in het huwelijk is getreden.

Bij besluiten, door haar zelf ondertekend, en gedateerd 12 October 1951, doch die geen vaste datum hebben, en die niet betekend werden, doch eenvoudig medegeleed, heeft verweerster, die geen pleitbezorger

gesteld heeft, onderhoudsgeld gevorderd, een provisie ad litem, alsook een voorwaardelijke echtscheiding « voor het geval — schrijft zij — dat de Rechtbank de vordering van Van de Walle gegrond zou verklaren ».

Eiser werpt de onbevoegdheid op van Uw Rechtbank, wat de voorlopige maatregelen betreft.

De Rechtbank is wel bevoegd, evenals de Voorzitter. Het is echter wenselijk dat deze laatste uitspraak doet omtrent deze voorlopige maatregelen.

Eiser werpt verder op dat de besluiten, waarbij verweerster een wedereis tot echtscheiding heeft ingesteld, aan zijn avoué hadden moeten worden betekend en deze wedereis bij gebreke aan betekening onontvankelijk is.

Het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1936 (artikel 241 B.W.) heeft in zake echtscheiding de vertegenwoordiging door avoués onverplicht gesteld.

M. Robert Pirson is van oordeel dat een wedereis tot echtscheiding kan worden ingesteld bij mondelinge en dus niet betekende besluiten (B. J. 1938/342).

Zulks lijkt ons met de geest van de wet overeen te stemmen.

Eiser werpt nog op dat de wedereis onontvankelijk is, omdat hij « conditioneel » zou zijn.

Wij zijn integendeel van oordeel dat een echtgenoot, die geen echtscheiding wenst, doch tegen wie echtscheiding gevorderd wordt, zonder twijfel gerechtigd is zijn wedereis afhankelijk te stellen van de toewijzing van de hoofdeis.

Geen enkel rechtsprincipe verzet zich hiertegen. Verweerster heeft er daarentegen belang bij dat, in geval van echtscheiding, deze laatste niet uitsluitend tegen haar wordt uitgesproken.

Ten gronde mag de wedereis de plano ingewilligd worden op voorwaarde, dat verweerster het bewijs levert van de veroordeling van eiser wegens het houden van een bijzit.

Vooraleer erover uitspraak te doen, dient eiser toegelaten te worden tot het bewijs van zijn grieven.
2 Februari 1952.

(get.) J. Eeckhout.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE DENDERMONDE

2e Kamer. — 30 Maart 1953.

Voorzitter : M. Boris

Rechters : M.M. van Caillie en van Wesemael

O.M. : M. Van Damme.

Advocaten : Mrs Langohr, Castille en Koelman.

Onrechtmatige daad — « Aanstelling » in de zin van art. 1384, lid 3, B.W. — Geen contract vereist doch feitelijke toestand voldoende.

Voor « aanstelling » in de zin van artikel 1384, lid 3, B.W. is geen contract tussen « aansteller » en « aangestelde » vereist; immers de « aanstelling » is geen contract, doch een feitelijke toestand (une situation de fait).

Zodra iemand aan een rechtsverhouding of aan een feitelijke toestand de macht ontleent om bevelen of aanwijzingen te geven aan een ander (pouvoir de direction), bezit hij de hoedanigheid van « aansteller », onverschillig of hij van die macht gebruik maakt of niet.

In het onderhavige geval heeft de « aansteller » zijn macht om aan verdachte bevelen te geven, in

werkelijkheid ook uitgeoefend, hetgeen niet noodzakelijk in uitdrukkelijke of gebiedende vorm behoeft te geschieden (zie nader het vonnis). Verdachte heeft niet als vriend of collega, doch als « aangestelde » van de « aansteller » de wagen bestuurd waarmede het ongeval is gebeurd.

O. M. en Epstein en cs. b.p. t/ Verhaert en Janssens de Vaerebeke.

Op strafrechtelijk gebied :

Overwegende dat verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van artikel 41 van het Algemeen Verkeersreglement, daar hij bij motregen en op glad wegdek met een auto, voorzien van kaal gesleten banden en met overdreven speling op het stuur, tegen een snelheid van 80 km. in het uur naar eigen bekenenis te Lokeren de viaduct is komen afgereden in de richting Gent;

Dat hij wist dat hij een gevaarlijk kruispunt naderde en dat hij om wille van dat kruispunt zijn snelheid zou dienen te verminderen en dat hij, gezien de korte afstand, dit niet anders zou kunnen dan door het loslaten van het gaspedaal en het, zij het dan ook licht, gebruik maken van de voetrem;

Overwegende dat verdachte, die zelf in het autobedrijf werkzaam is en een meer dan gewone technische kennis aangaande autovoertuigen en hun stuurbaarheid bezit, voldoende wist welke gevaren aan het remmen met een wagen in die toestand en in die omstandigheden verbonden waren;

Overwegende dat door dit ongepast remmen het door verdachte gestuurde voertuig aan het slippen gegaan is naar links om in botsing te komen met een uit tegenovergestelde richting aankomende en rechts rijdende auto, waarin hadden plaats genomen de burgerlijke partijen Epstein Lenore en Jane, en Langford Elisabeth; dat deze drie personen aanzienlijke verwondingen opliepen en dat de laatste alleen dank zij een bijna dadelijk geneeskundig ingrijpen aan de dood is ontsnapt; dat hierbij verder Cleys Bertha enige lichte verwondingen heeft geleden;

Overwegende dat aldus de ten laste van verdachte gelegde feiten A en B genoegzaam in rechte bewezen zijn;

Overwegende dat verdachte — die een hem niet toebehorende wagen stuurde — inroept de totaal versleten toestand van de banden niet te hebben gekend, tevergeefs echter, vermits dergelijk gebrek geen verborgen gebrek is, maar wel een zichtbaar en zelfs in het oog vallend gebrek; dat hij trouwens toegeeft vroeger nog eens met dezelfde wagen te hebben gereden binnen de stad Antwerpen, zodat hij ook van de speling op het stuur voldoende op de hoogte moest zijn gekomen;

Overwegende dat uit wat hierna volgt blijkt, dat verdachte Verhaert op het ogenblik der feiten tijdelijk in dienst was van tweede gedaagde; dat de strafbare feiten zich hebben voorgedaan gedurende deze tijdelijke dienst, zodat derhalve tweede gedaagde burgerlijk verantwoordelijk dient te worden verklaard voor de betaling van de gerechtskosten, waarin verdachte zal worden verwezen;

Op burgerlijk gebied :

Overwegende dat de hoedanigheid van ondergeschikte, door verdachte Verhaert ingeroepen en waarop verscheidene burgerlijke partijen steunen, door de burgerlijk verantwoordelijke gedaagde Janssens de Vaerebeke ten onrechte betwist wordt;

Overwegende dat, opdat er aanstelling weze geen contract tussen aansteller en aangestelde vereist is (H. & L. Mazeaud, T. I, n^{rs} 876, 889); dat immers de aanstelling geen contract is, maar een feitelijke toestand, «une situation de fait» (Demogue, T. V, n° 914);

Overwegende dat zodra iemand aan een rechts- of feitelijke toestand het vermogen ontleent om bevelen en richtlijnen te geven aan een ander («pouvoir de direction»), hij de hoedanigheid van aansteller bezit, of hij dan van dit vermogen gebruik maakte of niet (H. & L. Mazeaud, T. I, n° 889);

Overwegende dat in casu de gedaagde Janssens de Vaerebeke dit vermogen om aan verdachte Verhaert bevelen te geven niet slechts bezat, maar ook in werkelijkheid — wat niet noodzakelijk in uitdrukkelijke of gebiedende vorm dient te gebeuren — uitgeoefend heeft, waar hij o.m. 1° de avond van het ongeval verdachte Verhaert te zijnen huize is gaan ophalen met zijn eigen wagen, hem vroeg in te stappen om hem naar de Fordfabrieken te voeren, waar zich de wagen van het ongeval bevond en hem de contact-sleutel ervan ter hand stelde, hem deed plaats nemen achter het stuur ten einde deze wagen, zoals in de loop van de dag tweemaal door Janssens de Vaerebeke gevraagd, naar Gent te rijden om dan samen in de dienstwagen van Janssens de Vaerebeke naar Antwerpen terug te keren;

2° waar hij verdachte Verhaert oplegt door de tunnel te rijden en er te wachten tot hij, Janssens de Vaerebeke, de tickets genomen en betaald heeft voor de beide auto's;

3° waar hij aan verdachte Verhaert zegt te St-Niklaas aan de Ster te stoppen om de overigens voor de rit zelf voldoende brandstof met het oog op de aflevering van de huurwagen aan te vullen, welke brandstof door gedaagde betaald wordt;

4° waar hij om voor zich zelf tijd te winnen aan verdachte zegt reeds dadelijk door te rijden om met de oude huurwagen enige voorsprong te nemen en niet te wachten tot hij ook voor de tweede auto brandstof zal genomen en betaald hebben;

Overwegende dat hieruit afdoende blijkt, dat alle bevelen en initiatieven uitsluitend van de genaamde Janssens de Vaerebeke zijn uitgegaan, terwijl uit niets blijkt dat de huurwagen met Verhaert aan het stuur, een enkel ogenblik ten behoeve van Verhaert zou hebben gereden, zodat dan ook alle ingeroepen rechtspraak betreffende het toevertrouwen van het sturen van een auto aan een vriend ten nutte van deze en om deze genoegen te doen hier niet ter zake dienend is;

Overwegende dat, behalve uit de hierboven aangehaalde feiten ook uit de eigen verklaring van Janssens de Vaerebeke, afgelegd de dag der feiten, duidelijk blijkt, dat het hier degelijk gaat om een tijdelijke aanstelling van Verhaert door Janssens de Vaerebeke; waar hij op bladzijde drie van het proces-verbaal textueel zegt: «dit voertuig werd door Verhaert op mijn vraag gestuurd, gezien ik geen twee voertuigen tegelijk kon voeren»;

Overwegende dat uit deze uitdrukking alleen reeds zonneklaar blijkt, dat verdachte Verhaert tijdens de afleveringsrit van de huurwagen van Antwerpen naar Gent het stuur van deze laatste in handen heeft genomen, niet als vriend of collega maar uit loutere noodzakelijkheid om als uitbreiding of verlenging te dienen van de persoon van Janssens de Vaerebeke, vermits deze toch «geen twee voertuigen tegelijk kon sturen»;

Overwegende dat indien — quod non! — Janssens de Vaerebeke geen instructies aan Verhaert had gegeven, de rechtspraak niet de hierboven aangehaalde

rechtsleer aanvaardt «qu'il suffit que l'un puisse donner à l'autre des instructions ou des ordres, sans qu'il soit exigé que le commettant ait effectivement exercé son autorité ou sa surveillance à l'égard de son préposé» (Arrest Verbreking, 24 December 1951, R.G.A.R., n° 3980; verder Hof van Beroep Brussel, 25 April 1932, R.G.A.R., n° 1831; Hof van Beroep Gent, 15 November 1936, B. A. 1937, 21);

Overwegende dat niet kan betwist worden dat verdachte Verhaert de onrechtmatige daad gepleegd heeft in de dienst, waarmede hij door de B. V. Janssens de Vaerebeke belast werd, daar Verhaert van de hem voorgeschreven reisweg niet is afgeweken;

Overwegende dat derhalve het onweerlegbaar vermoeden van artikel 1384, par. 3, van toepassing is en tweede gedaagde Janssens de Vaerebeke hoofdelijk met verdachte burgerlijk verantwoordelijk dient te worden verklaard voor de schade, door de onderscheiden burgerlijke partijen geleden tengevolge van bedoelde aanrijding;

RAAD VOOR ECONOMISCH ONDERZOEK INZAKE VREEMDELINGEN TE BRUSSEL

7 Maart 1952.

Voorzitter: M. G. Beckers.
Advocaat: Mr. Goethals.

Vreemdeling. — Uitoefening van bedrijf. — Beroepskaart vereist, ook indien de vreemdeling bij K.B. gemachtigd is zijn domicilie in België te hebben.

Ook de vreemdeling, die bij K.B. gemachtigd is zijn domicilie in België te hebben, moet houder zijn van een beroepskaart om hier te lande een bedrijf uit winstbejag voor eigen rekening te mogen uitoefenen.

Franck, L.

Gelet op de bepalingen van art. 1 van het koninklijk besluit van 16 November 1939, waarbij bepaald wordt dat elke vreemdeling, die op het grondgebied van het Rijk een ambacht, een beroep of om het even welke bedrijvigheid van winstgevende aard, die niet onder toepassing valt van het koninklijk besluit van 31 Maart 1936, houdende aanvulling en samenvoeging van de bepalingen op het in dienst hebben van vreemde arbeiders, en het koninklijk besluit van 29 December 1936 tot reglementering van de leurhandel houder moet zijn van een beroepskaart;

Overwegende dat vaststaat en tevens niet betwist wordt, dat belanghebbende een winstgevende bedrijvigheid voor eigen rekening uitoefent; dat zijn activiteit niet valt onder toepassing van het koninklijk besluit van 31 Maart 1936 of dit van 29 December 1936; dat de vreemdeling die deze activiteit uitoefent dus houder moet zijn van een beroepskaart;

Overwegende dat het koninklijk besluit van 16 November 1939, houdende reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen, kracht van wet heeft gekregen door de wet van 16 Juni 1947, verschenen in het Belgische Staatsblad van 14 Augustus 1947;

Overwegende dat gedaagde tevens opwerpt dat hij zijn activiteit mag uitoefenen, daar hij door een koninklijk besluit gemachtigd is zijn domicilie in België te hebben, en dat hij van de burgerrechten geniet,

zoals bepaald door art. 13 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat geen enkele bepaling van het koninklijk besluit van 16 November 1939 de vreemdeling, die dit voorrecht geniet, uitsluit van het bezit van een beroepskaart; dat het tevens niet de bedoeling is geweest van de wetgever uitzonderingen op deze algemene regel te voorzien;

Overwegende dat het koninklijk besluit van 16 November 1939, ten doel heeft een economische contrôle van de beroepsactiviteit der vreemdelingen in te stellen; dat om deze reden elke vreemdeling, die een winstgevende activiteit voor eigen rekening op het grondgebied van het Rijk uitoefent, in het bezit moet zijn van een beroepskaart;

Overwegende dat op grond van het koninklijk besluit van 24 Augustus 1933 de vreemdeling houder moet zijn van een inschrijvingsbewijs of van een eenzelveheidskaart, die als verblijfstitel geldt; dat de vreemdeling, die in het land verblijft op grond van de wet van 14 Juli 1951, houdende verlenging van de besluitwet van 28 September 1939 op de politie van de vreemdelingen, tot 31 Maart 1952 houder van een verblijfstitel moet zijn;

Overwegende dat uit deze teksten moet afgeleid worden dat de vreemdeling, al of niet gedomicilieerd in België, houder moet zijn van een verblijfstitel;

Overwegende dat bijgevolg het koninklijk besluit van 16 November 1939 van toepassing is op de vreemdeling die zijn woonplaats in België heeft, daar elke vreemdeling houder moet zijn van een verblijfstitel en daar de algemene beoordeling van art. 1 het toepassingsgebied aangeeft van dit koninklijk besluit;

Overwegende dat tevens blijkt uit verschillende teksten dat telkenmale de wetgever een uitzondering heeft willen maken ten voordele van de in België gedomicilieerde vreemdelingen, hij dit duidelijk in de wet gespecificeerd heeft;

Om deze redenen :

Verklaart de Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen, Franck Louis, voornoemd, schuldig aan overtreding van art. 1 van het koninklijk besluit n° 62 van 16 November 1939, houdende reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen.

Legt de kosten ten laste van gedaagde.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 9 April 1953.

Voorzitter : M. Zimmer.

Rechters : M.M. Meurice en Van Leuven.

Referendaris : M. J. V. Janssens.

Advocaten : Mrs P. De Schrijver en P. Speyer.

1. **Daad van koophandel. — Onderneming van openbare schouwspelen.**
 2. **Lastgeving. — Aansprakelijkheid tegenover zijn mede - contractant van hem, die beweert als lasthebber te zijn opgetreden, doch niet behoorlijk kennis heeft gegeven van zijn volmacht.**
 3. **Overeenkomst. — Stilzwijgende aanneming van een voorstel tot ontbinding ener overeenkomst.**
1. *Een variété-artist, die « show »-vertoningen inricht, waarin hij zelf optreedt, doch waarvoor hij tevens andere variété-artisten engageert, hun loon en*

onkosten betaalt, zalen huurt voor de vertoningen, contracten sluit voor het opvoeren van vertoningen en deze opvoert, moet geacht worden een onderneming van schouwspelen te exploiteren in de zin van art. 2 W. v. K. De Rechtbank van Koophandel is derhalve bevoegd kennis te nemen van geschillen over verbintenissen, die zijn voortgevloeid uit de uitoefening van die onderneming.

2. *Hij die beweert gecontracteerd te hebben als lasthebber, doch aan degene, met wie hij gehandeld heeft, niet behoorlijk kennis heeft gegeven van zijn volmacht, is persoonlijk aansprakelijk tegenover zijn mede-contractant (gevolgtrekking bij wege van tegenstelling uit art. 1997 B.W.).*
3. *Wanneer de tegenpartij aangeboden heeft de overeenkomst tot het onderhouden van vertoningen te ontbinden en de ondernemer van schouwspelen geen voorbereidingshandelingen voor het houden van de vertoningen verricht, moet laatstgenoemde geacht worden in de voorgestelde ontbinding stilzwijgend te hebben toegestemd.*

J. Janssens t/ Jack Stadt.

Gelet op de geregistreerde dagvaarding, op 7 October 1952 betekend;

I. Over de bevoegdheid :

Aangezien de A. V. R. O. verkorting van « Algemene Vereniging Radio Omroep » één van de lichamen is, die omroepen uitzenden uit de Nederlandse radiostations en des Dinsdags variété-programma's ten gehore geeft onder de benaming « Avro's Bonte Dinsdagavondtrein »;

Aangezien de verweerder benevens het beroep van « variété-artist » eveneens showvertoningen inricht, waarin hij zelf optreedt, doch waarvoor hij ook andere variété-artisten engageert, hun lonen en onkosten betaalt, zalen in huur neemt voor de vertoningen, onderhandelt en contracten afsluit voor de opvoeringen van het schouwspel onder de titel « Bonte Dinsdagavondtrein », door zijn zorgen voor het spel van hemzelf en van de andere door hem geëngageerde artiesten ineengezet in navolging van het hoger aangehaald radioprogramma;

Aangezien de verweerder verscheidene vertoningen in de bedoelde voorwaarden en omstandigheden uitgevoerd heeft en dus moet geacht worden in de zin van het tweede artikel van het Wetboek van Koophandel één onderneming van openbare schouwspelen te exploiteren;

Aangezien de verbintenissen, waarvan de rechtsvordering de tenuitvoerlegging betracht, gesproken zouden zijn uit de uitoefening van de bewuste onderneming van openbare schouwspelen, zodat de Rechtbank van Koophandel bevoegd is om er over te beslissen;

II. Over de ontvankelijkheid :

Aangezien de verweerder het door hem aan eiser overhandigde dubbel van het contract van 4 Augustus 1952 erkent zuiver ondertekend te hebben zonder voeging bij de handtekening van de aanwijzing van een of ander opdrachtgever;

Aangezien het niet ter zake doet dat het contract zelf vermeldt « te hebben geëngageerd contractant 2 de Bonte Dinsdagavondtrein met de originele Nederlandse Radioartiesten om... »;

Aangezien de verweerder inderdaad geen bewijs levert noch dat de bedoelde « Bonte Dinsdagavond

trein» niet een programmaopschrift is, maar wel een daadwerkelijke natuurlijke persoon of rechtspersoon is, noch dat hij van de beoogde personen lastgeving had om het litigieuze contract van 4 Augustus 1952 met de eiser aan te gaan;

Aangezien verweerder dan ook tegenover de eiser krachtens art. 1997 van het B.W. aansprakelijk blijft voor het litigieuze contract, waarvan hij niet bewijst dat hij het krachtens een voldoende en geldige vertegenwoordiging van een of meer derden heeft afgesloten en ondertekend;

III. Over de grond van de hoofdeis en van de weder-eis :

Aangezien het vaststaat en door geen van de procespartijen ontkend is, dat van de drie vertoningen in het contract van 4.8.52 vermeld als «3 avonden in September 1952 in gebouw: Lier, Duffel en Berlaar te België» de eerste te Lier in de zaal «De Valk» op 27 Sept. 1952 zou doorgaan;

Aangezien de eiser bij brief van 22 Sept. 1952 aan verweerder voorstelde de bewuste vertoning van 27 September te Lier bij gebrek aan belangstelling vanwege het publiek af te lasten alsook de twee volgende vertoningen, die volgens contract opzegbaar waren, eveneens te laten varen;

Aangezien de verweerder bij telefoongesprek van de volgende dag aan eiser het tegenaanbod deed om de eerste vertoning te Lier te verdagen voor enkele weken zonder vaststelling van een nieuw bepaalde dag;

Aangezien de eiser het aanbod afwees en voort bleef aandringen op ontbinding van de overeenkomst van 4 Augustus 1952;

Aangezien de verweerder de voorbereiding voor de vertoning van 27 September 1952 evenwel verder in de steek liet, meer bepaaldelijk de voldoening van het voorschot op de huur van de zaal «De Valk» verzuimde en niet meer te Lier te voorschijn kwam;

Aangezien deze negatieve houding van de verweerder de logenstraffing van zijn woorden bevat en zijn stilzwijgende bewilliging insluit in de ontbinding van de overeenkomst volgens contract van 4 Augustus 1952;

Aangezien de verweerder erkent het bedrag van 30.000 fr. op het contract van 4 Aug. 1952 te hebben ontvangen.

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Zegt voor recht dat de verweerder Jack Stadt doordat hij tussen 23 en 27 September 1952 de voorbereidselen tot de vertoning van 27 September 1952 niet heeft ten einde gebracht stilzwijgend toegestemd heeft in de ontbinding van het contract van 4 Aug. 1952, ontbinding, die de eiser voorgesteld had op 22 September 1952;

Verwijst diensgevolge Jack Stadt om aan Joseph Janssens het bedrag van 30.000 fr. te betalen met de gerechtelijke interesten vanaf 7 October 1952;

Wijst de wedereis van Jack Stadt van de hand;

Verwijst Jack Stadt in de kosten van het geding.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VREDEGERECHT TE LOKEREN

24 April 1953.

Rechter : M. A. Pauwels.

Advocaten : Mrs. E. Van Dessel en R. Maréchal.

Verzekering. — Polisduur. — Beperking door bijvoegsel. — Algemene voorwaarden. — Geen wijziging.

De door het bijvoegsel aan de tijdsduur van een verzekeringsovereenkomst gebrachte beperking heeft niet tot gevolg, dat door dit beding van de andere algemene voorwaarden van de polis wordt afgeweken.

Assurantie Boerenbond t/ A. Verhulst.

Aangezien verweerder op 21 December 1950 bij aanlegster een overeenkomst heeft aangegaan voor de verplichte verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid voor het vervoer van zaken door middel van autovoertuigen; dat de duur liep over een jaar en 271 dagen met aanvang op 16 December 1950;

Aangezien op 13 Februari 1951 een bijvoegsel werd getekend, waarbij de oorspronkelijke overeenkomst werd teruggebracht tot één jaar, zijnde van 16 December 1950 tot 15 December 1951;

Aangezien dit bijvoegsel uitdrukkelijk bepaalt dat het aan de polis zal gehecht blijven en daarmede slechts één overeenkomst uitmaakt;

Aangezien de algemene voorwaarden van de polis in artikel 30 bepalen dat elke overeenkomst vernieuwd wordt van jaar tot jaar, behoudens opzegging 3 maand voor de vervaldag;

Aangezien dit beding ook geldig is voor de overeenkomst, door verweerder aangegaan, en er geen afwijking wordt voorzien;

Dat verweerder trouwens die opvatting deelde vermits hij op 21 November 1951 heeft opgezegd tegen 15 December 1951; dat deze opzegging te laat gedaan werd voor 1951, doch geldig is voor de eerstvolgende vervaldag nl. 15 December 1952;

Aangezien de goede of de kwade trouw van verweerder niet toelaat de polis te schorsen tussen 1951 en 1952; dat verweerder eventueel elders betaalde premies voor hetzelfde verzekerde risico dient terug te vorderen;

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

De eerste algemene vergadering van het rechterlijk jaar 1953 - zal gehouden worden in het Gerechtsgebouw te Brussel, op Zaterdag 17 October 1953, te 14 u. 30.

Agenda

1. Lofrede voor de heer Stafhouder Pierre Graux, door de heer Stafhouder Paul Crokaert.
2. Het wetsontwerp over de uitoefening van het beroep van advocaat. Stand van het vraagstuk. Uiteenzetting door de heer Stafhouder Van Leynseele.
3. De voorzorgkas.
Mededeling door Mrs Tienrien en Van Roye.
4. De specialisatie in het beroep van advocaat door Mr Willy Calewaert.

5. Het sociaal recht en de tussenkomst van de balies.
Verslag door Mr Paul Brasseur.

Daar het vraagstuk van de specialisatie bestudeerd werd tijdens het jaarlijks Congres van de Nederlandse Orde van Advocaten, zullen vertegenwoordigers van de Nederlandse Balies het resultaat van hun werkzaamheden komen uiteenzetten.

* * *

De deelnemers worden na de vergadering uitgenodigd op een ontvangst, aangeboden door de heer Minister van Justitie, in de salons van het Ministerie, Poelaertplaats te Brussel.

De echtgenoten van de confraters worden er hartelijk toe uitgenodigd.

CONFERENCE DU JEUNE BARREAU D'ANVERS

De Conférence du Jeune Barreau van Antwerpen heeft haar openingsdatum vastgesteld op Zaterdag, 24 October a.s. te 15 uur in de Zaal van het Assisenhof, ten Gerechtshove.

De openingsrede zal worden uitgesproken door Mr Emile Vrints, die als onderwerp heeft gekozen : « Droit de la Mer. Aspects de son unification ».

TAALKUNDIGE KRONIEK

De taal is ongetwijfeld het duidelijkst kenmerk van een nationaliteit.
Prof. Dr Marinus Valkhoff. (1)

EERHERSTEL VOOR HET WERKWOORD

B E S L U I T E N

A. — Besluiten.

Onder de woorden die op een hemelergende wijze verkeerd worden gebruikt, behoort stellig het werkwoord besluiten. Menigeen verwacht *besluiten* met *sluiten* :

1. Alvorens dit verslag te sluiten brengen wij een dankbare hulde aan de durvende directeur van... (Brugge, 10-3-'51).

2. De h. (sic) Van Outryve d'Ydewalle, gouverneur der provincie sluit dit congres met de (sic) woorden... (Brussel-Gent, 14-7-'52).

Dergelijke foutieve zinnen komen dikwijls voor in de pers. Aangezien de krant overal gemakkelijk binnendringt, nemen onbekwame pennevoerders en onontwikkelde lezers die onzin als gangbare munt aan.

Welk is de eigenlijke betekenis van besluiten?

Enige voorbeelden samengebracht uit woordenboeken (Kuipers, Koenen, Manhave, Peeters) zullen ongetwijfeld grond onder uw voeten geven.

Besluiten betekent :

I. Een slot, een einde aan iets maken :

Het feest met een lied BESluiten; een rede, een toespraak BESluiten, eindigen.

II. Een gevolgtrekking maken, afleiden; een gevolg trekken :

Uit iemands woorden BESluiten dat...; daaruit BESluit ik dat...;

III. Iets na overweging of beraadslaging vaststellen, waarnemen :

Ik BESloot te gaan; de generaal BESloot tot de aan-

val; hij kan daaruit BESluiten; er is BESloten tot het bouwen van een school.

Uit deze voorbeelden mogen wij op onze beurt met veel genoegen BESluiten, dat de volgende aanhalingen correct zijn :

3. Het congres werd daarop in de namiddag BESloten met een feestmaal (Brussel, 31-7-'52).

4. Met een gezellig samenzijn werd deze tweede dag BESloten (Brussel-Gent, 28-8-'52).

5. Na een korte ontvangst werd de zitting BESloten met een banket op het kasteel (Brussel-Gent, 17-7-'52).

* * *

Het gebruik van besluiten zonder voorzetsel is in sommige gevallen verwerpelijk :

Peeters vermeldt in zijn « Woordenboek van Belgicemen » eveneens enkele gevallen :

Ils décident la restauration de l'église. Een taalverlaat zal in het Nederlands schrijven : *Zij besluiten de herstelling van de kerk.* Iemand met een fijn taalgevoel zal aan die zin een Nederlandse zwaai geven : *Zij besluiten TOT de herstelling van de kerk.*

Cette restauration est décidée. Die herstelling is besloten, deugt geenszins. Het algemeen Nederlands geeft ons volgens Peeters : *Tot die herstelling is besloten; er is besloten tot de herstelling er van.*

6. *Met een bespreking besloot de bijeenkomst.* Het gebruik van het voorzetsel is onberispelijk; het overige gedeelte van de zin schenkt geen voldoening. We geven de voorkeur aan een meer logische zinsbouw, b.v. : *Met een bespreking WERD de bijeenkomst besloten.*

7. Een erewijn besloot de openingsplechtigheid.

Lees natuurlijk : *Met een erewijn werd de openingsplechtigheid besloten.*

B. — ONNEDERLANDSE UITDRUKKINGEN

Zich besluiten.

Hij kon er zich niet toe besluiten. Deze gewraakte uitdrukking behoort tot de « Pathologie van het Nederlandsch » (2). Franse en Duitse invloed zijn er bespeurbaar :

Il ne put s'y résoudre.

Il ne pouvait se décider of

...sich zu etwas entschliessen.

In het Nederlands klinkt het vrij eenvoudig : *Hij kon er niet toe besluiten.*

Ik ben besloten...

In de zin van *van plan zijn, van zins zijn* is deze uitdrukking streng af te keuren. *Ik heb besloten dat te doen*, mogen we als deugdelijk Nederlands beschouwen.

C. — TAALSCHAT

In sommige uitdrukkingen treffen we het verleden deelwoord van besluiten aan :

Besloten jacht, verboden jacht.

Besloten tijd, tijd gedurende dewelke de Rooms-Katholieken niet mogen huwen.

Besloten water, dichtgevroren.

Besloten vergadering, alleen voor genodigden toegankelijk.

Een besloten huis, waarin geen zaak uitgeoefend wordt.

Al deze kernachtige Nederlandse uitdrukkingen verdienen een ruime verspreiding.

Gebruik het werkwoord besluiten nu op een correcte manier.

Met deze raadgeving *besluiten* we gaarne onze bijdrage.

(1) Prof. Dr. Marinus Valkhoff: *De Expansie van het Nederlands*. Den Haag, H. P. Leopold, 1945, 8°, 106 blzn. — Cfr. blzn. 8 en 37.

(2) Onder die titel gaf de onvermoeide H. Meert indertijd in het letterkundig tijdschrift « Het Belfort » een reeks belangrijke artikelen over taalzuivering. We hopen bij gelegenheid hierover een en ander mede te delen.

TIJDSCHRIFTEN

Rechtskundig Tijdschrift voor België, nr 3 :

R. Van Lennep, Rechtsplegingen betrekkelijk Nalanschappen. — Rechtspraak. — Documenten. — Boekbespreking.

Tijdschrift voor Notarissen, nr 9 van September 1953:

F. Werdefroy, Het fiscaal statuut van de verkopen met conventioneel of wettelijk beding van opbod. — Rechtspraak. — Bestuurlijke Beslissingen. — Wetgeving. — Parlementaire Kroniek. — Notariaat.

Arbitrale Rechtspraak, nr 393 van September 1953 :

Mr J. R. Voûte, Het arbitrage Bureau van de Nederlandse Vereniging voor de Rubberhandel.

Nederlands Juristenblad, afl. 33 - 3 October 1953 :

Mr E. Fischer - Keuls, Buitenlandse opvattingen over ons art. 992 B.W. (II, slot). — Mr F. van Raalte, Snel recht, met onderschrift van Mr J. E. Mulder. — Mr J. F. Prins, Les Sociétés à Responsabilité Limitée.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - ambt en Registratie, nr 4315 - 3 October 1953 :

Prof. Mr G. de Grooth, Dient de wetgever, die het zgn. negatieve stelsel handhaaft, beschermende regelen te stellen ter waarborg van de rechtszekerheid t.a.v. het recht van eigendom en andere zakelijke rechten op onroerende goederen en (geboekte) schepen en zo ja, welke? (II slot). — Prof. W. P. de Langen, Ouderdomsvoorziening in de vrije beroepen.

Journal des Tribunaux, no 3992 - 4 octobre 1953.

Pedro Delahaye, Considérations sur la valeur éducative des lois. — Jurisprudence.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, no 1 - octobre 1953.

Rigaux et Trousse, Méditations sur le faux. — Rutten, La déchéance du droit de conduire. — P. Bouzat, Aperçus sur la réforme des cours d'assises françaises. — Prof. Ivar Strahl, Chronique de droit pénal scandinave. — Prof. Alexander, Société de médecine mentale de Belgique.

Recueil de Jurisprudence du Droit Administratif et du conseil d'Etat, no 3, 3e trimestre 1953.

Michèl Dumont, La Jurisprudence du Conseil d'Etat en matière d'Elections communales. — Jurisprudence du Conseil d'Etat. — Jurisprudence judiciaire.

Bulletin de la Fédération des Avoués de Belgique, no à - 1 octobre 1953.

Eug. Cox, Absence: application de l'article 136. — Recevabilité de la demande reconventionnelle. — Notes de Jurisprudence.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation, 32e cahier - 1 octobre 1953.

R. Meurisse, Effet dévolutif de l'appel ou évocation? — M. L. La dénomination frauduleuse « eau de source gazéifiée ». — M. L. R., La liberté du commerce de l'or et la prohibition maintenue de l'importation et de l'exportation. — Emmanuel Balnc, L'existence d'un enfant adoptif du donataire décédé sans autre postérité met-elle obstacle à l'ouverture du droit de retour légal de l'ascendant donateur? — Noé Ladhari, La responsabilité de l'Etat tunisien, à l'exclusion de l'Etat français, en cas de faute imputée au service de police dans la protection des personnes contre les attentats. — Ferdinand Golléty, Le Colportage, le courtage et la pratique des ristournes dans la vente des médicaments par les pharmaciens.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"